

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 6-hatásos petít sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 16 fillér.

Élytűző petít sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szombat június 3.

Mai számunk főbb közleményei:

- Polónyi mulattat.
- Beomlott emeltes ház.
- Szeged jelölt nélkül.
- Halálra rugdalt gyermek.
- Felekezeti türelmetlenség egy aradmegyeri iskolában.
- Kristóffy József Bérészsaba képviselője.
- Ujabb feljelentés Knotz Szilárd sófőr ellen.
- Az aradi gyermeknapok.
- Társaságok.

Kristóffy a parlamentben.

Arad, június 2.

A békéscsabai választás a meggyilkolt Achim L. András mandátumának örökösévé **Kristóffy Józsefet** tette meg, aki 85 szótöbbséget kapott Ursziny János dr. ügyvéddel, a függetlenségi párt jelöltjével szemben.

Kristóffy József tehát újra bevonul a parlamentbe és a politikai életbe, a hol utóljára, mint a Fajérvár-kormány belügyminisztere szerepelt. Akár mint fogják föl akkori helyzetét és szerepét, mostani elhatározása és mandátum-vállalása nincs összefüggésben azzal. Kristóffy most mint az általános titkos választójog képviselője és harcosa lépett föl s mint ilyen megy a képviselőházba. O maga is kissé időelöttinek vélte ezt a lépést s csak a csabai parasztpárt híveinek bizalma indította arra, hogy mégis szakítson a visszavonultsággal s a küzdőtérre lépjen.

Abban a parlamentben, amelynek egyik hivatása a kor követeléseinek

és a nemzet érdekeinek megfelelő választójog megteremtése, bizonyára helye van az általános és titkos választójog exponált harcosának, annak, aki az utóbbi mozgalmak során egészen egybekapcsolódott a radikális választó-reform érdekében folyó küzdelmekkel. Az általános és titkos választójognak vannak most is hívei a képviselőházban, több párt keretén belül, még pedig őszinte és következetes hívei. De a míg ezek valamely pártprogram alapján állnak, Kristóffy személye és politikai hivatása ma egyesegvedül az általános és titkos választójog követelését jelenti. O, a ki belügyminiszter korában elsőnek vetette föl ezt a kérdést, mint a magyar politika válságainak orvoskerét, új alakulásoknak fundamentumát, a ki törvényjavaslatot is készítettett erről a kérdéstről, bizonyára nem jogcim nélkül megy a parlament soraiba, a mely ennek a kérdésnek tárgyalását rövidebb, vagy hosszabb vita után napirendre fogja venni.

Ennek az elismerésnek természetesen nem jelent egyet annak az álláspontnak elfogadásával, a melyet Kristóffy a választójog tekintetében elfoglal s a mely tagadhatatlanul a szélső álláspontot jelenti. De az egészséges reformok születésének egyik titka az, hogy a nyílt és becsületes ellentétek szabadon mérkőzzenek egymással. S e tekintetben mindenesetre több rokonszenvet érdemel Kristóffy, mint a függetlenségi pártnak, a kik a

multban s talán a jelenben is, taktikából, népszerűsítészerző eszközül használják a választójog kérdését. A régi függetlenségi párt a hatalom kedvéért egy pillanat alatt hűtlenné lett ahhoz; s ha vajjon a mai Justh-párt arra a tudatra jutna, hogy az elvesztett hívek visszaédesgetésére, a párt harci nimbuszának helyreállítására egyéb eszköz van: nem hagyná-e ott a szövetséget, amelyet a választójog érdekében, de a maga előnyére és hasznára kötött?

Őszinte hívek és őszinte ellenségek: a komoly parlamenti harc ezeket kívánja meg. Kristóffy személye e tekintetben nem hagy fenn kétséget. Az általános választójog programja nála nem rokonszeny-vadászás, hanem egyedüli politikai cél. S ha azok, akik a radikális választójogért küzdenek, az ő személyét tartották legalkalmasabbnak, hogy az általános választójog exponenseként a parlamentbe jusson és ott misszióját megkezdje: ez ellen, elfogulatlanul, senkinek szava nem lehet.

A radikális választójog hívei kétségtelenül azt remélik, hogy a csabai választás sorsa siettetni fogja a választóreform parlamenti tárgyalását. Ha ez a remény nem is valósul meg — hiszen a választójogról szóló törvényjavaslat benyújtása nem azért késett, mintha arra vártak volna, hogy valaki azt erélyesen követelje, — a magyar parlament ezzel a választással új szint nyert. A parasztpárti Achim helyébe a választójogos Kris-

Ez így van . . .

Irta: Lia.

— Bálint ur kérem, már fél hétre jár az idő. A délutáni posta már itt volt, azonban részünkre nem érkezett levél. Betakarhatom az irógépet.

Bálint ur, az irodafőnök felelet helyett mosolyogva nézett a leány felé, majd felkelt íróasztala mellől és a leányhoz lépett.

— Ne siessen Irén kisasszony . . . Lássan én már oly régen várom az alkalmat, hogy magával négyszemközt legyek. Azt hiszem maga is észrevehette, hogy . . . hogy . . . nem az én megszokott flegmámmal közeledem magához . . .

Irén a kalapja után nyúlt.

— Nos nincs semmi felelete erre? Vagy talán annyira meglepték e szavak, hogy nem tud szóhoz jutni? Feleljen.

A leány arca sápadozni kezdett:

— Bocsásson meg Bálint ur, de most úgy kell sietnem. Most nem felelhetek szavaira.

— Hazakisérem.

— Kérem ne fárassza magát . . .

Az irodafőnök arcán egy pár sófét vonás jelent meg.

— Roppant különösnek találom magát Irén kisasszony. E szavaival azt a benyomást teszi, mintha elutasítana. Pedig bigyje meg,

nem csélesap gavallér ember beszél belőlem. Amilyen korrekt vagyok a munkámban, oly korrekt a gondolkozásom jelen esetben is . . . En nem holmi muló kaland utóp vágyom. En tisztelem őt Irén kisasszony! És e percben csak arra kérem, hogy értsen meg. Ha megért, akkor meg fogja érezni azt is, hogy tisztelem alatt egy mélyebb, egy intenzivebb érzés lappang, mellyel mindig csak a leg-egyenesebb, a legprecizebb uton tudnék haladni . . . Vagyis én a tettek embere vagyok. Ha tudnám, hogy érzelmeim visszhangra találjanak, úgy egy szent kapcsolással erősíteném meg ezt a kölcsönös vonzalmat. És akkor . . . akkor . . . a legboldogabb asszonynak nevezhetné magát.

Irénnel forogni kezdett a világ. A szeméi tüzeltek, az arca hol lángra gyúlt, hol elsápadt. Az ajkai mozogtak, de hang nem jött rá. Magában így beszélt:

— Istenem, mily szenzáció lenne ez itt a hivatalban. Mily szenzáció lenne az ismerőseim körében! És nemsokára már mint asszony jelennék meg a társaságban . . . És ez az ember elhalmozna minden jóval, minden kényelemmel. Mert szeret . . .

Az irodafőnök izgatottan várta a leány választását. Az nem felelt.

— Várhatlanul érték e szavak. Zavarba jött. Várjunk egy kicsit . . .

És e megnyugtató gondolattal vált el a leánytól.

A város szélén elterülő ligetben ezalatt simára borotvált panamakalapos, barna fiatal-ember nézegette az óráját, mialatt így beszélt magában:

— Na ez a leány alaposan késik. Fél hét elmúlt és még nincs itt.

Leült egy padra úgy várt. Alig ült ott pár percig, mikor egy szőke fiatalember közeledett feléje. Barátja volt. Jókedvűen üdvözölték egymást, majd a panamakalapos tréfásan megjegyezte:

— Egy barna kis lányt várok és ime egy szőke fiu lép meg. Ez nagyszerű.

— Találka? — hunyorgatott szemével a másik.

— Roppant ártatlan találka. A leánynak mostoha anyja van, nagyon szigorú hozzá, hát így módon tesszük szabadabbá a társalgásunkat. Nagyon szolid, jó teremtés!

— Igazán gratulálok neked barátom — folytatta a szőke fiatalember.

— Mihez?

— A sikerhez.

— Miféle sikerhez?

— Amit nők körében aratsz.

— Tudtommal ezen a barna kis lányon kívül senki sem vonzódik hozzám szerelemmel. Ez a leány valóságos mintaképe a hü-

tóffy József került be, egyelőre egy-magában alkotván a radikális polgári pártot, (ha nem is viseli ezt a nevet) amelyet azonban az idők előtt vagy utóbb ugyis megteremtettek volna.

Polónyi mulattat.

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, június 2.

Zsuffolt karzatok előtt külteki kabarévé sülyesztette le ma a képviselőházat a liberális és antiszemita, klerikális és szabadgondolkodó Polónyi Géza. Az elnöki emelvény fölött egy szép asszony hallgatta ezt az egészen komolytalan beszédet, — Andrássy Gyula grófné, aki tegnap, mikor az ura beszélt, nem volt a karzaton. Ugylátszik, a kegyelmes asszony már tudja, hogy Polónyin lehet mulatni. A néppárt persze egy szálíg felvonult a komédiához.

Beszéde elején száraz volt a fekete parlamenti clown. Közoktatásról, néptanítókról, katolikus autonómiáról, nemzetiségi kérdésekről beszélt. Ott osillogot fel a szeme, amikor rátérhetett azokra a témákra, melyekben vidáman hempereghetett, mint a medve, minden mozdulatával kényelmetlen érzést támasztva hol itt, hol ott. Kezdte a szabadkőműves-séggel.

— A felekezeti különiség és a vallástalanság temploma — mondta a szabadkőműves páholyokban van.

— Nem igaz! Én mondom, hogy nem igaz! — kiáltott indulatosan közbe Tüdős János, a debreceni képviselő.

Polónyi elnevette magát. Bánja is ő, hogy mi igaz, mi nem igaz. Ezután nagy étvágygyal nekifeküdt a zsidókérdésnek.

— Én nem vagyok antiszemita! — mondta. — Nem a zsidók ellen beszélek, csak azok ellen, akik semmi vallást nem követnek.

Ezután beszélt a zsidó hitfelekezetek szervezetiállásáról, a neológok és az ortodoxok civakodásairól. Ma legnagyobb baj az, hogy tíz zsidó összeállhat s nyomban külön hitközséggé alakulhat.

— Ez pedig veszedelem a felekezeti békére, — fakadt ki. — Folyton szaporodnak!

Harsogó kacagás fogadta ezt az őszintén fájdalmas sóhajást. S nevető kedvvel kísért a Ház végig a külteki konferenciák oklendezését. Az igazságügyminiszeri székben az ország

bohócának szerepéig elég tarka és változatos karriert futott be tehát Polónyi Géza!

A mai ülésről következőket jelenti tudósítónk.

Berzeviczy Albert elnök negyed tizenegy után nyitja meg az ülést. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Elnök bemutatja a Háznak özvegy báró Bánffy Dezsőné köszönő levelét, a melyet felolvastat. Bemutatja továbbá az Országos Képzőművészeti Társulat levelét, amelyben az meghívja a Házat. Munkácsy Mihály festőművész síremlékének e hó 18-iki leleplezéséhez és indítványozza, hogy a Ház tétessen koszorút a síremlékre.

Elnök jelenti, hogy Vajda Sándor két havi szabadságot kér. (Megadatik.) A királyi Kuria Fráter Loránd és Barsay Andor ellen beadott petíciókat elutasította. Újabb petíciót 15 nap alatt lehet benyújtani. A kérvények és feliratok bemutatása után

Kammerer Ernő, a közoktatási bizottság elnöke több, a tanári nyugdíj-alap matematikai mérlegére és a tanári nyugdíj- és gyámintézet kezelésére vonatkozó jelentést terjeszt a Ház elé s kéri, hogy ezek a kultuszvitával kapcsolatosan tárgyalassanak.

Következik

(a kultusztervezés költségvetésének)

folytatolagos tárgyalása.

Mangra Vazul meg akarja magyarázni, miért lépett be a munkapártba, bár ezért volt elvtársai árulónak mondják, aki eladta magát a magyaroknak.

Elnök: A Ház megengedi, hogy tulmenjen a kultusztervezés keretén.

Bakó József: Főlegesen ismerjük a múltját.

Mangra Vazul hivatkozik Mocsnyi Sándor nemzetiségi politikájára, amely szerint a románok nem kívánják a föderációt és elismeri a magyarság szupremáciáját. Már a memorandum-pör után ez volt az álláspontja. Ezért vált most is munkapárti programmal mandátumot. A mostani kormány meg akarja oldani a nemzetiségi kérdést. Téves az az állítás, hogy csak a nemzetiségi párt van hivatva a nemzetiségek érdekeinek képviselésére, mert éppen ellenkezőleg, ez a párt okozta intranszigiens viselkedésével, hogy a nemzetiségek és a magyarság között kiélesedett az ellentét. A románság nélkülük is fog élni, amint élt 1894 től 1905-ig, amíg a nemzetiségi párt föl volt függesztve. A nemzetiségi béke propagálására leghivatottabb éppen az egyház szolgálja. Ez a béke azonban ne a hadviselő felek békekötése, hanem a lelkek harmóniája legyen. A magyar nemzet politikai egysége mellett a nemzetiségek jogos kívánságait teljesíteni kell. A szláv veszedelem egyaránt fenyegeti a magyar és román népet, együtt kell tehát védekezni. Különösen Oroszországról fenyeget a veszedelem. Tisza István is kifejtette, hogy a

románoknak joguk van saját kulturájukra s kéri a kultuszminisztert, hogy támogassa a román egyházat és kulturáját. A mostani államségély még nem kielégítő, bár a konvenciókat segített. Az Appoyi féle iskolai törvények ellen a román nemzetiségnek nem lehet kifogása. A románoknak kell magyarul tudniok. A románok nem szívesen küldik gyermekeiket az iskolába, mert attól félnek, hogy a gyermekek elszakadnak szüleiktől. A nemzetiségi kérdés megoldásának kulcsa a természetes jogaik érvényesülése. A kormány iránt bizalommal van és a költségvetést elfogadja.

(Méregkeverés...)

Polónyi Géza mielőtt a szabadkőműves-ségnek a közoktatásügyre való befolyásáról beszélné, Mangra Vazulnak beszédét a megtért beszédének mondja és kívánja, hogy a nemzet ne csalódjék benne. Annál értékesebb ez, minél sötétebb az a múlt, amelyet kiengesztelni akar ez a beszéd. A nemzetiségi békét ő is óhajtja és helyes, hogy nem politikai párttal keresik azt. Ha a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényt helyesen alkalmazzák, akkor az egyház és iskola nem a nemzetiség, hanem a felekezeti lennének. Ezt a helytelen gyakorlatot kell megszüntetni. A néptanítók, különösen a nem állami néptanítók helyzete javításra szorul, mert az ő nyomorúságuk ad alkalmat arra, hogy forradalmi mozgalmakra használhassák fel őket. És ez az akció nem éppen egészen eredménytelen. A felsőbb iparoktatás decentralizációját szükségesnek mondja, mert ez is alkalmat ad arra, hogy a nemzetközies megtevessék az iparosokat. Rátér beszéde tulajdonképeni tárgyára. A nemzet jövője az iskola és a nevelés. A miniszter irányelveit helyesnek tartja és sajnálja, hogy pártállásánál fogva a költségvetést nem fogadhatja el. Sajnálja, hogy egy kérdésben, a katolikus autonómiának kérdésében, nem volt kielégítő a miniszter beszéde. A felekezeti béke alapja, hogy laikusok is beleszólhassanak az egyház és iskola ügyeibe. Negyven év óta sürgetik ezt s most a miniszter csak annyit mond, hogy majd megcsinálja. Talált a miniszteriumban kész elaborátumot, hát miért nem csinálja rögtön? Nem a miniszterben, nem is a kormányban van a hiba, hanem a magas klérus akadékoskodása okozza a halogatást. Ebben a kérdésben azonban Rómából nem szabad akadályt emelni s azt hiszi, hogy a püspöki karban van a hiba.

Zichy János gróf kultuszminiszter: Ott se!

Polónyi Géza: Hát akkor hol van? Esterházy Mihály gróf határozati javaslata kötött időről beszél, ezért helyesebb Molnár János hasonló határozati javaslata, amely úgy mondja, hogy a kultuszvita után azonnal terjesztessék elő az autonómiáról szóló javaslatot. A szabadkőművesgről fog beszélni és adatokkal kíván szolgálni annak államellenes tendenciájáról. A szabadkőműves páholyokban követett monista-vallás már kudarcot vallott. Vezető állam csak

séges szerelemnek. És én imádom benne ezt a szép vonást. Szeretem és imádom az egész kis nőt...

— És a Balázs Margit? — Hunyorgatott a szemével a szőke.

A panamakalapos elgondolkozott:

— Balázs Margit? Miféle lányról beszélsz.

— Lehet, hogy névről nem ismered. Lehet, hogy meg sem figyelted őt, azt azonban el nem vitatható, hogy a leány nincs beléggabalyodva. Sárváriék házi bálján ismert meg. Ott folyton téged tartott szemmel. Egész rabod lett neked... Megbabonáztad őt. Mikor megtudta, hogy a barátod vagyok, leplezetlenül elmondta nekem, hogy megtetszettél neki, hogy szeret... Hogy mindig csak te lebegsz előtte, hogy mint valami álomkép folyton nyomában vagy... Hogy a pillantásodat, az ajkad lehelletét érzi mindig arcán...

A panamakalapos mosolygott:

— De hisz azzal a lánnyal nem váltottam két szót sem. Sőt határozottan emlékszem, hogy leánnyal egyáltalán nem társalogtam azon az estélyen. A háziasszonyon és Benkónén kívül nem foglalkoztam nőszeméllyel.

— Pedig ez így van barátom. Sokszor egy fiatalember nem tudhatja, mikor szállnak feléje a titkos sóhajok, a titkos pillantások egy ismeretlen nőcske részéről... A dolgot nem számítom, a tiszta valóság az, hogy Balázs Margit halálosan szeret téged.

— De hisz még csak nem is beszélt velem!

— Nos és ez csak súlyosbba teszi az ő helyzetét és fokozza a szerelmét! Mert a lidércfény módjára lebegsz előtte, melyet el nem érhet. És az elábréztatlanság kínos, fájdalmas! A leánynak két kérdése volt e héten, hallani sem akart egyikről sem... Balázs Margit boldogtalan szerelmes! Most éppen hozzájuk indulok.

Kis idő múlva homlokára csapva szólt:

— Barátom, mesés ötletem van! Gyere most velem. Semmi esetre sem árt, ha megismered őt... Jelzem, hogy tetszeni fog neked. Hullámcs, szőke haja van és kicsoda termete... Aztán meg a mi a fő, a papája nagyon bőkezű leánya boldogságát illetőleg... rtesz ugy-e? Nos?

A panamakalapos elűnődve szólt:

— Mindaz roppant érdekes, amiket itt mondtál, azonban én mégsem megyek.

— Nem jössz?

— Nem. Én várom az én „hüség” ideáloimat...

— Pardon! Erről egész megfeledkeztem...

A panamakalapos most újból elővette az óráját. Pár percig hallgatagon ültek egymás mellett. A panamakalapos fűrkészve nézett a távolba, de semmi! A leány még nem mutat-

kozott. Kis idő múlva karonfogta barátját és ő szólt meg:

— Mondd és még mit beszélt Balázs Margit? Csakugyan tetszem neki? Őszintén beszélsz?

— Annyira már ismerhetsz, hogy nem szeretem a rossz tréfákat. A leánynak nagyon tetszel...

A panamakalapos most már türelmetlenül vizsgálta óráját.

— Isten veled — szólt a szőke és kezét nyújtotta.

— Isten veled! — felelte a másik.

Alig tett tíz lépést a szőke, mikor a panamakalapos utána kiáltott:

— Várj! Veled megyek...

— Kévéssel ezután lihegve ért ide Irén.

— Ki tudja itt volt-e már? — tündött magában. Ejh, még nem lehetett itt. Hisz akkor várt volna reám... Már többször megkéstem és mindannyiszor várt... Bizonyára fontos dolga van és emiatt késik.

Ezzel leült arra a padra, amelyen az imént a panamakalapos ült...

— Soká késik. De se baj. Várom rá...

Várom... Megérdemli az az édes... És ezalatt az „édes” már ott ült Balázs Margit citromsárga leányszobájában és megbabonázta emelte ajkához a leány illatos, puha-fehér kezét...

az lehet, amely vallásos alapon épül föl. Példa Törökország, amely addig volt nagyhatalom, amíg vallási alapon állt, s azóta, amióta ettől eltért, kezd visszafejlődni.

Benedek János: Hát Amerika?

Polónyi Géza: Amerika egyes államai alkotmánya határozottan felekezeti, hiszen Maryland alkotmánya szerint köztisztviselő csak protestáns vagy zsidó lehet. Nálunk vallásszabadság van, de ez nem egy a vallástalansággal.

Benedek János: De egy!

Polónyi Géza: Nem egy, mert csak felekezeti különbség van. A vallástalanság egyet jelent a mások vallásának a kigunyolásával. Ő nem felekezetek ellen harcol, hanem egyesek ellen, akik saját vallásukat megtagadják, hogy szekularizáljanak s így vagythonhoz jussanak. (Derűtség.) Hibának tartja, hogy a most folyó kultuszvitában a felekezeti kérdések kapcsán csupán a Mária-kongregációról esik szó. Amikor oly nagy bajaink vannak, erről beszélni ép olyan, mintha egy nagy beteget tyukszemoperációval akarnának megmenteni. (Derűtség.)

Egy hang hátfelől: Hisz te is így csinálod!

Polónyi Géza: Amiről ő beszél, az az állam végveszedelmének a csirait hordja magában! (Mozgás.) Erről tehát kell is beszélni. A francia szabadkőművesek hivatalos lapjából bizonyítja, hogy az istentagadást nyíltan hirdetik. A zsidóság ugyan többnyire természetes támogatója a szabadkőműveseknek, sőt sok helyen egy velük, mindazáltal nem a zsidókat akarja támadni, hanem csak az állam- és vallásellenes páholyokat. Ezután ismerteti a zsidó fajokat és a hitfelekezetek között levő ellentéteket. A neológok és orthodoxok folytonos harcban állanak egymással és külön álló felekezetnek tekintik magukat. Az ütköző pont a *suichan áruch*, amely részletesen tartalmazza a zsidóság hitágazati szabályait. Nemesak a tóra-asztal elhelyezése dolgában van közöttük különbség, hanem a rituális fürdő tekintetében is. (Derűtség.) A közoktatásügyi miniszteriumban legalább harminc beadvány fekszik, amelyekben orthodoxok és neológok rántják le egymásról a leplet. A miniszterek nem nyúltak hozzá ezekhez az írásokhoz, egyik örökségül hagyta a másikra s így szaporodtak fel. Megemlékezik a cionista mozgalomról, amelyet nemzeti és politikai szempontból veszedelmesnek tart.

Bakonyi Samu: Azért küzdünk mi is ellene!

Elnök: Kéri, hogy ne zavarják a szónokot.

Felkiáltás a jobboldalon: Lehet is őt zavarni! (Nagy derűtség.)

Polónyi Géza: Helytelennek tartja, hogy tíz zsidó ember összeállhat és hitközséget alkothat.

Bakonyi Samu: Ez igaz, mi is helytelenítjük!

Polónyi Géza: Azért baj ez, mert nagyon szaporodnak. (Derűtség.)

Fráter Lóránd: Olyan a fajta!

Polónyi Géza: Telepítési törvényünk rossz, mert állandóan kijátszszák. A magyarok kívándorolnak, a zsidók pedig bejönnek, ezen törvényhezasi uton kellene segíteni, amint Angliában is tették. A szónok szünetet kér.

Elnök az ülést tíz percre fölfüggeszti.

Szünet után Polónyi Géza folytatja beszédét, Kelemen Samu felfogását istenkáromlásnak tartja, mert a vallástalanság s a hittagadás elismerését kívánja. A titkos szervezetek, ahol a törekvések diadalmaskodtak, először a dinasztikiákat buktatták meg. Ismerteti a magyarországi szabadkőműves páholyok szervezetét. Statisztikai adatokkal igazolja, hogy 1908-ban nálunk 67 páholy volt 11.850 testvérrel, közben sokan fedeztek s így 4792 testvér maradt. A páholyok között sok hazafias irányu, a Martinovich-páholy azonban a destruktív irányt képviseli. Ez a páholy a legutóbbi időkig egyik képviselőtársunk vezetése alatt állott, dícsőretére legyen mondva, miért, miért nem, e képviselőtársunk visszalépett e páholy vezetésétől...

Sándor Pál: Csak ne dicsérjen, az isten áldja meg! (Elnök derűtség.)

Polónyi Géza: Cítal egy szabadkőműves-ellenes röpirarból, amelynek bizonyos Kovács Ernő református ember a szerzője. Ezután a szabadkőműveseket a nemzetiségiekkel való szö-

vetkezéssel vádolja meg. Felolvass egy cikket a *Világ* című lapból, amely szerinte a szabadkőművesek hivatalos lapja. Ez a cikk Tisza Istvánnal polemizál erős hangon.

Felkiáltás a néppárton: Zsidó irta! Herczeg Ferenc: Keresztény és fajmagyar irta!

Várady Zsigmond: Az egész cikk nem volt fontos, a szabadkőműveseknek nincs köze hozzá!

Polónyi Géza: Hallatlan, hogy a nemzeti génuszt így kigunyolhatja egy lap, amely a szabadkőművesek hivatalos lapja.

Pető Sándor: Nem igaz!

Felkiáltás a néppárton: Mi nem igaz?

Pető Sándor: Az, hogy a szabadkőművesek hivatalos lapja! Különben elég az, ha Polónyi mondja, akkor ép az ellenkezője áll! (Nagy zaj.)

Elnök: Polónyit rendreutasítja.

Polónyi Géza: Neki hivatalos adatai vannak arra nézve, hogy e lap számára a szabadkőművesek között gyűjtöttek előfizetőket és hogy a lap alapítása az Eötvös páholyról indult ki. Ha Pető tagadásba veszi, akkor vagy tudva valótlan állít, vagy szemérmetlenül ferdit! (Nagy zaj.)

Felkiáltások: Rendre! Rendre!

Elnök: Polónyi Gézát rendreutasítja.

Polónyi a *Kelet* című szabadkőműves-lapból citátumot olvasott föl, amely a katolikus egyházzal szól. Sándor Pál átment Polónyihoz, elkérte tőle a lapot és Herczeg Ferenc és Várady Zsigmonddal ellenőrizték az idézetet.

— De hiszen ez egy francia citátum! — konstataáltak nagy derűtség mellett.

Pető Sándor: Tévedt, mint rendesen!

Polónyi Dezső: Ugylátszik, itt csak pofonokkal lehet dolgozni!

Vázsonyi Vilmos: Lehet, de a pofon azután kölcsönös lesz!

Polónyi Géza: A zsidók szemére hányják a katolikus egyháznak a csalhatatlansági dogmát. Különös, hogy a tőzsdebiróságot viszont csalhatatlannak tartják. Ezután arról beszélt, hogy a szekularizációs mozgalmaknak nincsen jogsuлтságuk, csak arra alkalmasak, hogy a felekezeti békét megbontsák. Azzal végezte beszédét, hogy mint villámhárító kezét fog fogni hitsorsosaival, a katolikus hit védelmére.

Az elnök három órákor az ülést bezárta.

TANÜGY.

(—) Az aradi m. kir. állami felsőbb leányiskola 1910—1911-ik évi záróvizsgálatának sorrendje: Junius 9-én d. e. 8—12-ig az összes növendékek vallástani vizsgálata. 10-én d. e. 8—10-ig tornavizsgálat az I—VI. osztályban, 10—12-ig énekvizsgálat az I—VI. osztályban. 12-én d. e. 8—12-ig az I. oszt. vizsgálata minden tantárgyból. 13-án d. e. 8—12-ig a II., 14-én d. e. 8—12-ig a III., 16-án d. e. 8—12-ig a IV., 17-én d. e. 8—12-ig az V., 19-én d. e. 8—12-ig a VI. osztály vizsgálata minden tantárgyból. 20-án d. e. 8—12-ig a magántanulók írásbeli vizsgálata. 20-án d. u. 3—7-ig a magántanulók szóbeli vizsgálata. 21-én d. e. 8 órákor hálaadó istentisztelet; utána évszázó ünnepély, bizonyítványok kiosztása és az iskolai év bezárása.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (6)jél-nappal) — — —	857
Szerkesztőség (csak 6)jél használható mel- lékállomás) — — — — —	151
Kiadóhivatali és hirdetésfelosztály — — —	151
Nyomda — — — — —	151

Felekezeti türelmetlenség egy aradmegyei iskolában.

— Elítélt tanító és földbérlet. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, Junius 3.

A falusi élet egyáltalán nem olyan csendes és nyugodt, amilyennek képzelik. Sőt ha szemünkre tesszük azt a bűvös pápaszemet, amelyet a faluk lakossága állandóan orrán visel, azt látjuk, hogy a körülmények folytán kis keretek között adáz tusa és ellenségeskedés folyik.

Igy van ez hosszabb idő óta Forrainagyiratos községben is. Ambrus János elemi iskolai tanító egyáltalán nem volt megelégedve a községbeli állapotokkal, nyakra-főre csinálta a feljelentéseket, hol egy, hol más véleménye szerinti szabálytalanság miatt. Ez a társadalmi purifikátori működése hamarosan megszülte azután miniatűr reakcióját is. Ambrusra azt mondták, hogy összeférhetetlen, izgága természetű ember és — ők is panaszt emeltek ellene több ízben, de sikertelenül. Ekkor azután Engel Mór forrainagyiratosi földbérlet lépett az Ambrus ellenfeleinek élére, levelet irt a tanfelügyelőségnek, amely nagyon súlyos vádakat tartalmazott a tanító ellen.

Az volt a feljelentésben, hogy Ambrus tanítványával a folytonosan beadott panaszokra szülei nevét iratták alá, hogy izgága gyanúsításainak súlyt kölcsönözzön. Azt írta továbbá a levélben Engel, hogy a tanító tanítványait felekezeti türelmetlenségre izgatja és hogy azokat a gyermekeket, akik nem írják alá az ő panaszos beadványait, az iskolában állandóan üldözi. Azt írja még Engel, hogy Ambrus üldözési és feljelentési mániában szenvedő veszett kutya. Az ember sohase tudja hol és mikor lesz általa megtámadva, de az az egy bizonyos, hogy mindig hátulról és orozva támad: „A levélben Engel vizsgálatot kért” tanító ellen s azt ígérte, hogy a vádakat más sok egyébvel együtt a vizsgálat során bizonyítani fogja.

A tanfelügyelő az ügyet áttette az ügyészséghez, amely hivatalból üldözendő rágalmazás címén megindította az eljárást Engel ellen. Közben pedig Engel vizsonvátat emelt Ambrus ellen ugyancsak rágalmazás címén, mert uton-utfélen piszkosnak becsmérelte.

Ebben az ügyben ma volt a főtárgyalás az aradi büntető bíróságon s a bíróság mindkét részről elrendelte a bizonyítást.

Beidézték a mai tárgyalásra Ambrus harminc tanítványát, apró fiukat és leánykakat, akik igazolták, hogy a tanító felekezeti békétlenségre izgatott. Arra buzdította a gyermekeket, hogy zsidótól ne vásároljanak, mert az csal és a zsidók feszítették meg Jézus Krisztust és más hasonló középkori izléstelenségeket.

Beszerezte a bíróság a védelem által proponált feljelentéseket, amelyeket a tanító a pénzügyigazgatóságához, országos központi szövetkezethez, a járási főszolgabíróhoz, ügyészséghez stb. beadott, annak igazolására, hogy a tanító izgága összeférhetetlen ember. Az iratok között különösen érdekes a községi előljárásnak a tanfelügyelőhöz beadott panasz, amelyben kérték a tanfelügyelőt, hogy a tanítót hidegviz gyógyintézetbe szállíttassa, mert egy szülő se lehet biztonságban, hogy a gyermeke nem halva kerül-e haza az iskolából.

A bíróság a tanuvallomások alapján mindkét felet bűnösnek találta és Engelt kétszáz, Ambrust pedig száz korona pénzbüntetésre ítélte. A tárgyaláson Engelt Rácz Sándor dr. Ambrust pedig Krenner Zoltán dr. védte.

KRISTÓFFY JOZSEF BÉKÉSCSABA KÉPVISELŐJE.

— Izgalmas választási harc. — Nyolcvanöt szótöbbség. —

Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársának jelentését.

Arad, június 2.

Tizenkét órai elkecsereedett harc után (a melynek leírhatlan izgalma csak azok tudják elképzelni, akik már résztvettek korszakos politikai tusákban) nyolcvanöt szótöbbséggel Békéscsaba képviselőjévé választották *Kristóffy Józsefet* Magyarország volt belügyminiszterét. Az egész ország feszült figyelmével kísérte ezt a választást, amelyen nem személyek, hanem elvek ütköztek össze egymással. A radikális eszme, a megalkuvó és a bujkálás segélyével népszerűsége törekvő elv esapott össze a csabai harcban. Ebből a küzdelemből s az általános választójogot becsületes nyíltsággal hirdető és megvalósítani kívánó politikus neve került ki győztesen és alul maradt az, aki a mai társadalmi rend meghagyása mellett a radikálisok elveiből is szeretne megvalósítani egy csipetnyit.

A mai küzdelem szép volt és tiszta. Az érdekek kívül maradtak s az elvek fenséges küzdelmében gyönyörködhattunk.

Az izgalmas politikai harc részleteiről ezeket írja kiküldött munkatársunk.

Reggel az utcán.

Kora hajnal óta mozgalmas a város. Az emberek ma előbb keltek fel, sokan le se feküdtek, átvirasztották az éjtelmet. A korcsmák, a vendéglők hangosak, zajosak, tollas emberek sűrögnek-forognak az utcán, nemzetiszínű zászlókat lobogtat a szél az erkélyekről, a háztetőkről. A *Kristóffy*-párt a piros tollat tartotta meg, ez volt *Achim András* választási jelvénye is, az *Urszinyi* pártnak kalapja mellett zöld toll ékeskedett, a *Szegheő* pártiak piros-fehérvörös tollat tűztek fel. Ilyenek ugyan csak elvétve láthatók, kevesen vannak, de mégis mindenfelé azt mondják, hogy ez a párt fogja eldönteni a harcot. Az a 100—120 ember, akiket a jelölt drága pénzén 50—100 koronával megvett és a Nádor-szállodában rejteget. A két komoly riválist körülbelül egyforma erősnél tartják.

Hét óra tájban rezesbandák teszik még hangosabbá a lármát. Mindenik pártnak van zenekara, a legjobb a parasztpárté, ezek egyenruhát hordanak, Szegheő Budakeszről hozatott le egy svább zenekart, amely rendületlen kitarással húzta a Rákóczi-indulót. Kocsik robogtak erre arra zászlós kortesek ültek rajtuk hangos rivalgással hajtattak végig a város utcáin. Ilyen mozgalmas napja régen nem volt Csabának. *Achim* idejében inkább személyi jellegű volt a küzdelem, most elvről, az általános titkos választójogról volt szó és e szerint csoportosultak az emberek.

A felvonulás.

Fél nyolc óra tájban óriási kocsisor tűnik fel a vasuti állomás mellett. Fekete ruhás, fényes csizmájú emberek ülnek a parasztkocsikon komolyan, az arcuk simára borotválva, a bajuszok kipödörve, a szakálluk rendes. csupa komoly józan magyar arc, piros toll a kalapjuk mellett, a kocsis mellett ülő ember tartja a zászlót melyen ez a felírás:

Eljen Kristóffy József a parasztpárt képviselő jelöltje.

A kocsikon a volt belügyminiszter tanyai hívei ülnek. *Gerendásról* a *Kisközről*, az *Erzsébet dülőről* százötvennél több kocsis hozza az egységes, meg nem osztott parasztpártot. A hosszú menet élén négy csendőr lovagol, utánuk a banda, a zenekar után pedig fiakkereken, egy szőke bajuszu fiatalember mellett egy gyásruhás nő, szemközt vele pedig két feketeruhába öltözött 15—16 éves szőke leány: *Özv. Achim Andrásné* és két leánya ülnek a kocsiban, az *özvegy*, aki lelkesen vett részt az egész választási hadjáratban, maga állott a menet élére. A beláthatatlan kocsisor bekanyarodik a szűk Egyház-utcán és elhelyezkedik a csirkepiactéren, azon a térségen, ahol néhai *Achim András* oly sokat szónokolt az ő rajongó híveinek.

Körülbelül egy időben vonult fel a másik tábor is: *Urszinyi Jánosé*. Hosszu kocsisor ez is, lehet nyolcvan—kilencven szekér és vagy kétszázötven szavazó rajta, a *Kristóffy* 420—450 tanyai szavazójával szemben. Dehát *Urszinyi* nem is számít annyira a külső emberekre. Hivatalnokok, lateiner emberek, az iparosság egy része és különösen a második „tized”, (egész Csaba négy tizedre van osztva) majdnem teljesen az övé.

— Kemény, elkecsereedett küzdelem lesz itt — mondogatták reggel.

Az *Urszinyi*-párt a városháza melletti *Kossuth-téren* helyezkedik el. Ideiglenesen egy óriási pajtafelét emeltek és idevonult be a párt vendéglőse.

A harmadik párt a *Szegheő* egyáltalán nem vonult fel. A városháza előtti térség egyik oldalára felállítottak vagy huszonöt 8—10 éves gyerkőcöt, akik a zászlókat szorongatják a markukban és néha-néha rikoltoztak egyet, egyébként azonban szavazónak még nyoma sincs. Egyelőre nem is lesz, mert *Szegheő* a várakozás álláspontjára helyezkedett.

Élet a párttanyákon.

A csirkepiacon, ahol *Kristóffy* pártja állott fel, a legmozgalmasabb az élet. Nagy fekete embertömeg hullámzik a térségen, imponáló, féltelmes erejű. Hat hétszázra becsülöm, de mások nyolcszáz, nyolczázötvenről beszélnek. Komoly, nyugodt emberek, akik limonádét isznak meg valami piros levét, amit így árul a gazdája:

Ez az édes, ez a jó

Egy krajcár a „buzfaló”!

A „buzfaló” élénken fogy és a limonádés is jó üzleteket csinál. Az emberek derűsen beszélgetnek, viccelődnek. Az egyik, egy ősz, alacsony torzbajuszu tréfásan kiált:

— Jövök kölcsön kérni embereket a Szegő-pártnak.

— No no, — inti le *Leczin András* — csak osztán nekünk elég legyen.

Egy másik csoportban *Bucskó Gerő* magyaráz:

— Én meg azt mondom maguknak, hogyha már a *Rozenthál* ur is hozzánk pártolt meg a *Haraszt* ur is akkor minékünk kell neyerni.

Rosenthal Salamon duzgazdag malomtulajdonos és bankigazgató, *Haraszt* földbirtokos és veje.

Az Egyház-utca során két oldalt karosszékek állanak. Az öregeknek meg a betegeknek. Mert betegek itt is vannak. Szélütött embereket

tologatnak karosszékekben, nyomorékok támaszkodnak a mankóikra. Ezekre vigyáznak a legnagyobb gonddal.

A *Kristóffy*-párt vezetői lázasan rendelkeznek. A Reformklub, a Választójogi Liga emberei mind ott vannak. *Féyes* Samu dr. fekete szakállát lobogtatja a szél, *Rácz* Gyula dr. *Zigány* Árpád, *Ormos* Ede dr. *Pfeifer* dr. buzgón rendelkeznek.

Egy vöröses-szőke bajuszu kövéres ember nagy hévvel buzgólkodik. Ez *Pollák* Arnold korcsmáros, akiről sokat irtak a lapok mostanában. Ninos lelkesebb híve nála *Kristóffynak*.

Hangos túlköléssel érkezik meg egy nagy zöld automobil. A soffőr mellett egy ember *Kristóffy* zászlót lobogtat. Hangos üdvivalgással fogadják a benne ülőt, aki nem más mint *Ottlik* Gyula földbirtokos *Kristóffy* veje, aki automobilon érkezett meg *Lugosról*. Az automobil nyomban rendelkezésére bocsátja a vezetőségnek.

A rezesbanda rázendített a *Marsaillesre* és az emberek lelkesülten éneklék a forradalmi dalt. A piac tulsó részén egy fekete pápaszemű parasztestvér tart szónoklatot. Köréje gyűlnek és figyelemmel hallgatják a szavát.

Egy másik csoportban nagy elkecsereedéssel beszélnek az „árulóról”. Az áruló nem más, mint *Simonka* György dr., *Achim* bucsuztatója, aki a csabai mandátumra aspirált és minthogy ez a terve nem sikerült, tegnap egy röpiratban támadást intézett *Kristóffy* ellen, amely alá „A parasztpárt alapítói” nevet biggyesztette. Erre ma reggel megjelent a parasztpárt válasza, amelyet az egész vezetőség, valami negyven ember irt alá, telve a legerősebb kitételekkel „*Simonka György tyakprókátor és politikai hiéna*” ellen.

Az *Urszinyi*-pártban szintén vidám a hangulat. Itt maga a panamakalapos jelölt intézkedik. Mindenkihez van egy barátságos szava, egy közszoritása. Általános közszeretettel áll *Urszinyi* dr. és az emberek erősen biztatják:

— Megválasztjuk a doktor urat.

A kortesek kis vörös cédulákat osztogatnak mindenfelé. A cédulán ez áll: egy pár virsli, egy pohár sör. Egy kis bizalmat kell önteni az emberekbe, akik azonban elégedetlenül ostromolják a korteseket:

— Adjon még egy cédulát *Lepény* ur.

De *Lepény* ur szigorúan jelentette ki:

— Most nem lehet. Mindenki csak egy cédulát kaphat. Majd tíz órakor jöhetnek a másikkért.

Közben fél kilencre jár az idő és a többi emberek a városháza felé tartanak, amelynek erkélyéről fogja megnyitni a választást az elnök.

A választási elnök.

Erdemes néhány szót írni a választási elnökről. Érdekes egyéniség, *Haan* Bélának hívják, ügyvéd és tiszteletbeli városi főügyész. Ösödök óta mindig ő a választások elnöke.

Különc ember. Nagytudású, beszél vagy hatféle nyelvet, kitűnő ügyvéd és jogász, de a legzárkózottabb, legönfejtőbb emberek egyike. *Sailer* Elek főbíró azt mondja róla, hogy egyszer nevet egy évben, de akkor felmegy a padlásra és magára zárja az ajtót, hogy ne lássák. Amit egyszer a fejébe vesz, nem lehet kiverni onnan. Ma reggel például, amikor a budapesti és vidéki újságírók jelentkeztek nála paszpartukért, kijelentette, hogy összesen hatot ad, hármat a helybeli és hármat a budapesti sajtónak. Volt pedig lent vagy tizenöt újságíró. A rábeszélés és minden kérés hiábavaló maradt, végre is az újságírók energikusan léptek fel, visszaadták a paszpartukat és kijelentették, hogy hivatásukban paszpartu nélkül is el fognak járni. *Sailer* főbíró intervenciójára azután nagynehezen engedett merevségéből és teljesítette az újságírók kérését.

Egyébként nagy volt ellene az elkecsereedés, mert a *Kristóffy* pártot rigorózan kezelte. Egyet-

len kérésüket sem teljesítette. Akármit mondtak, nem törődött vele, csak a vállát vonogatta.

Megkezdődik a választás.

Fél kilenckor megjelenik a városháza erkélyén Haan választási elnök, a szavazatszedő küldöttségi elnökök és jegyzők társaságában és jelenti, hogy a törvényes határidőben három jelölés érkezett. Sorrendben: *Fabry Károly* és társai ajánlják *Urszinyi János dr.-t*, *Laurinetz György* és társai *Szegő Gábor dr.-t*, *Darabos János* és társai pedig *Kristóffy Józsefet*.

Urszinyi és Kristóffy nevének említésénél harsány eljenzés hangzott fel, Szegő jelölését néma esend fogadja.

Az elnök jelentette, hogy a szavazás két küldöttség előtt történik és kilenc órákor veszi kezdetét. Bejelentette, hogy sorsot fognak huzni a sorrend megállapítása végett. Három papírszeletet dobna be egy kalapba és *Karossy főjegyző* sorra kihuzza őket. A sorsolás eredménye az, hogy az első küldöttségnél Kristóffy pártja kezdi a szavazást. Szegő a második, Urszinyi az utolsó, a második küldöttségnél ez a sorrend: Urszinyi, Szegő, Kristóffy.

Megteszi még a szokásos kijelentéseket, hogy vigyázni fog a választás szabadságára, a rendet minden eszközzel fenn fogja tartani, aztán elvonult az erkélyről és kezdetét vette a szavazás.

A szavazás

két küldöttség előtt folyik. Az elsőnek az elnöke maga *Haan*, a másodiké *Kerényi Soma dr. békéscsabai ügyvéd*. Az első küldöttség előtt szavazik az első és a második tized, a második küldöttség előtt a harmadik és negyedik tized. Kristóffyék erőssége főleg az első tized. Urszinyiék a másodikban bizakodtak. Itt laknak a hivatalnokok, vasutasok, postások szóval az intelligencia. A szavazás oly módon folyik, hogy a jelölt szavazói az illető tizedből valamennyien leszavaznak és csak amennyiben kifogytak kerül a sor, a sorrendben következő jelölt hűveire.

Kilenc óra után pár perccel felvonulnak az első turnusok.

— Éljen az igazság! — Éljen Kristóffy! — kiáltják a piros tollasok és hatalmas tömegben tódulnak a folyosóra.

Kristóffy első szavazója *Pálincás József*, Urszinyié *Kackó János*. Erről az utóbbiról azt mondják, hogy parasztpárti volt, de Urszinyiék megvásárolták.

Tíz órákor még egyformán álltak a jelöltek.

Kristóffy	60
Urszinyi	60

Egy óra múlva azonban Kristóffy előnyt nyer. Az első tized ugyanis majdnem teljesen az övé, a harmadik tizedben pedig egyforma mennyiségű szavazat van. Tizenegy órákor ez az arány:

Kristóffy	271
Urszinyi	108

A parasztpárt előnye mindinkább kidomborodott. A folyosók zsúfolásig megteltek szavazókkal. Egyszerre harminc-negyven ember tódult be a helyiségbe. Közben izgalom támad, mert kikerül az elnök erőszakoskodásának híre. *Egy Kristóffy választót visszautasított, mert nem tudta a házszámot*, ellenben érvényesnek fogadta el egy Urszinyi-párti szavazatot, holott a *Zsilinszky* nevét ejtette ki.

Féltizenkettőkor leszavazott:

Kristóffyra	353
Urszinyira	176

Délután.

A szavazás egy kiesé ellanyhult. A parasztpárt szavazói az első tizedben fogynak, a

második tized emberei pedig részint a hivatalokban vannak, részint ebédelnek. Egy órákor így álltak:

Kristóffy	416
Urszinyi	237

Két órákor:

Kristóffynak	535
Urszinyinak	315

A szavazás lassan, unottan halad. Noha az Urszinyi-párt azt állítja, hogy még legalább 600 szavazata van, kezd kialakulni a vélemény, hogy Kristóffy megválasztják. A 2500 csabai választó közül ritkán szavazik le 1600—1700nál több. Kristóffyék pedig annál több. Kristóffyék pedig 900 szavazatot biztosan remélt.

Háronegyed háromkor ez volt az arány.

Kristóffy	634
Urszinyi	342

A szavazás ekkor gyorsabb lendületet vett. Vasuti egyenruhák, postásapkák tüntek fel a folyosón. A fekete parasztmándlikat zakkók és szalmakalapok váltják fel. Fél négykor ez a két párt aránya:

Kristóffy	740
Urszinyi	502
Szegő	2

A Szegő-párt eddig nem lépett komoly sorompóba. Általában azt hitték, hogy szándékosan tartogatja az embereit, hogy alkalmas módon felhasználhassa őket. Kiderült azonban, hogy a 150 emberből nem maradt meg több 30—40-nél. A többiek észrevétlenül elillantak és Kristóffy pártjához csatlakoztak. *Szegő dr.* ekkor *Wagner Mór dr.* után bejelenti a levélben az elnöknek, hogy *visszalép*. Négykor el is utazott csabáról.

Negyed ötkor leszavazott:

Kristóffyra	813
Urszinyira	592

Kristóffy Józsefnek hívei minden órában telefonon jelentést tesznek a választás eredményéről. Kérték, hogy miután megválasztása majdnem bizonyos, az öt órai gyorsvonattal utazzék le Csabára. Kristóffy azt válaszolta, hogy öt órákor utnak indul.

Háromnegyed ötkor a szavazatok így alakultak:

Kristóffy	855
Urszinyi	603

Az Urszinyi-párt megfeszített erővel dolgozik. Ennek meg is van a foganatja. Hat órákor a szavazatok aránya ez:

Kristóffy	893
Urszinyi	717

Utolsó erőfeszítés.

Fél hétkor tömegesen jelentek meg az arna előtt Urszinyi szavazói. Az intelligencia mely eddig tartózkodott a szavazástól rendre megjelenik a szavazatszedő küldöttségek előtt. Az embereken izgatottság vett erőt. Kristóffy pártja, mely jórészt kiadta már az erejét megmozgat füt-fát. A kocsik újból megindulnak szerteszét a városban és egyenként szállítják a választókat. Fél hétkor ez volt a szavazatok aránya:

Kristóffy	961
Urszinyi	794

A választási elnök visszautasítja *Saibel József* szavazatát, mert egy hasonló nevű egyén már leszavazott. Dacára az azonossági tanúk igazolásának és az adatok összhangzóságának elutasítja. A Kristóffy-párt nagy felháborodással fogadja az elnök eljárását.

Hét órákor a szavazat különbség száz-huszra csökken. Az izgalom növekedik. A Kristóffy-párton azt beszélnek, hogy az ellenfélnek még száz főnyi tartaléka van és hogy óriási vesztegetések folynak.

Ekkor így állt a két párt:

Kristóffy	988
Urszinyi	868

Ekkor azt hitték, hogy Kristóffy ötvenhatvan szavazattal fog győzni.

Hét óra után az izgalom tetőpontjára hág. Az utcák megélnkülnek, az ablakok felnyílnak, mindenütt kíváncsian beszélgető csoportok verődnek össze és mérlegelik az esélyeket.

— Már csak hatvan többsége van... Csak negyven... hangzik össze-vissza és mindenkit, aki a városházáról kilép, élénk ostrom alá fognak. A hír nem felelt meg a valóságnak. Csak egyetlen egyszer súlyodt le a különbség hatvanra, akkor, amikor az Urszinyi-párt egy harmincötös turnusával nehezedett rá az első küldöttsége. De ezzel ki is adta az erejét.

A választás eredménye.

Fél nyolckor a szavazók már csak gyéren jelentkeztek. Ekkor az elnök a zárórát kilenc órára kitűzte. A másfél órai záróra is elkésztette a Kristóffy-pártot, amely attól félt, hogy elveszíteli előnyét. Ez a félelem alaposnak látszott, mert nyolc órákor ez volt az arány a két párt között:

Kristóffy	1016
Urszinyi	981

Mindössze tehát nyolevanöt különbség. Inentől kezdve azonban már csak nagyon ritkán jelentkeztek szavazásra a választók. A parasztpárt félelme lassanként eloszlik és amint az óramutató előrehalad egyre jobban erősül a meggyőződés: *Kristóffy győz!*

Igy is történt. Már csak a pártok vezetői jelentkeztek, ezek azonban nem változtattak a dolgon. Háromnegyed kilenckor leszavazott:

Kristóffyra	1035
Urszinyira	946

A küldöttségek kezdtek lassanként össze számolni a szavazatokat. Pont kilenckor véget ér a szavazás. Megszámolják a szavazatokat és tíz perccel kilenc után az elnök kihirdette az eredményt. E szerint kapott

Kristóffy József	1038
Urszinyi János	953

szavazatot és így *Csaba város képviselőjévé nyolevanöt szótöbbséggel Kristóffy Józsefet választották meg.*

Kristóffy fogadtatása.

A parasztpárt vezérei nyomban hírül adták az eredményt a kívül álló ezernyi tömegnek, amely harsogó éljenzéssel fogadta a hírt. Csakhamar felhangzott a jelszó:

— Menjünk Kristóffy elé!

Fáklyákat osztogattak azért vakító világosság áradt és a kétezer főnyi tömeg megindult az állomás felé. *Ottlik Gyula* és a vezetőség tagjai kocsikon előre siettek. Az állomásfőnök kivilágította a pályaudvart, amelyen csakhamar ott volt a parasztpárt elnöksége és *Achimné* a leányaival.

Kristóffy kilenc óra huszonkét perckor érkezett meg. Hívei harsány éljenzésben törtek ki, aztán előállott *Bohus Monis György* és néhány rövid szóban üdvözölte Csaba új képviselőjét. Kristóffy meghatott szavakban mondott köszönetet és a tömeg zugó éljenzése között szállott fel az automobilra, ahol Haan választási elnök átnyújtotta a mandátumot Kristóffynak.

Mikor az elnök átadta Kristóffynak a mandátumot rövid beszédet mondott, amelyben megköszönte a békéscsabai nép bizalmát. A beszédet többször megzavarták füttyüléssel és közbeszólásokkal, úgy, hogy a esendőségnak kellett közbelépni.

Este bankett volt, amelyen lelkesen ünnepelelték az új képviselőt.

Kristóffy a parlamentben.

Kristóffy József kijelentette munkatársunknak, hogy csak ősszel fog a képviselőházba menni. Nem fél attól, hogy inzultálják a parlamentben, annál kevésbé, mert tudja, hogy ez esetben a szociálisták magukávé tennék az ügyet és az egész országban tüntetéseket rendeznének.

Hirlik az is, hogy a Justh-párt és Kristóffy között közeledés történt. Állítólag Budapesten, mikor utólszor találkozott Kristóffyval Justh Gyula így üdvözölte volna:

— Szervusz kedves Jóska, boosásd meg, amit ellened vétettem, meggyőződtem arról, hogy neked volt igazad.

Kristóffy holnap tér vissza Budapestre.

Fegyveres előharc.

Tegnap este a parasztpárt felvonulásánál, amikor a párt ielőltjét éltette, rendőrök vigyáztak a rendre. Eközben két rendőr odament Laczó András és Dobroczy András közrendőrökhöz s megkérdezték tőlük?

— Miért nem oszlatták szét a tömeget?

— Mert ez nem a mi kötelességünk, — felelték a rendőrök.

A csendőrök erre a két rendőrt közrefogva puskatussal kényszerítették, hogy velük menjenek. Ekközben két lövés dördült el s a csendőrök azt állították, hogy a rendőrök lőttek rájuk. Nagy kavarodás támadt erre, úgy, hogy a csendőrség csak nagy nehezen tudta helyreállítani a rendet. A rendőröket bekisérték a községházára, lezárták őket és puskatussal véresre verték őket úgy, hogy az egyik rendőrnek a bordája is eltört. Csak hajnalba szabadította ki őket Debrecenyi szolgabíró.

Sailer Elek főszolgabíró a következőket mondta el a csendőr-botrányról munkatársunknak:

— A csendőrök minden ok nélkül és jogtalanul bántalmazták a rendőröket. Nekem bejelentették a tegnapi felvonulást és én megadtam rá az engedélyt. Kiküldtem a két rendőrt, hogy kísérik a tömeget, amely nyugodtan haladt. Bodnár András csendőrmester, aki nem is idevaló, hanem Hajduszoboszlóról vezényelték ide, erővel bele akart kötni a tömegbe. Ráförmedt a két rendőrré, hogy oszlassák szét a tömeget. Ezek az én utasításomhoz képest nem engedelmességek. A csendőrmester ekkor leszidta őket. Az egyik erre ezt mondta:

— Kérem engem ne sérttegesen:

— Halgass, fogd be a szádat disznó, förmedt rá az őrmester, aztán amikor a tizedes nem hagyta magát, hat csendőrt levezényelt a lóról. Ezek megfogták a rendőröket, bevitték a szinbe és puskatussal agyba-főbe verték őket. Hát ezt én nem tűrhetem és már meg is tettem a lépéseket, hogy az őrmester megkapja méltó jutalmát. Azzal védekezik, hogy a rendőrök revolverrel lőttek rájuk. Egy szó se igaz belőle. Történt ugyan két lövés, de két fiatalember lőtt tréfálkozásból. Ezek a csendőrök azért dühöse, mert azt hiszik, hogy a rendőrök Achim pártiak.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi kereskedelmi testület június hó 11-én vasárnap d. e. fél 11 órakor, Aradon, a felső kereskedelmi iskola dísztermében tartja rendes évi közgyűlését, melyre a testület t. tagjait tisztelettel meghívom. Napirend: 1. A választmány jelentése a testület 1910. évi működéséről. 2. A számvizsgáló-bizottság jelentése a testület 1910. évi pénztári állapotáról. 3. A tisztikar és a választmány leköszönése, valamint az új tisztikar és választmány választása. 4. A számvizsgáló-bizottság kiküldése az

1911. évre. 5. A békéltető-bizottság tagjainak választása. 6. Netáni indítványok. Tedeschi Viktor, elnök.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Uj attrakciók a Nyári Színházban.** Változatlan érdeklődés mellett, frenetikus tetszés nyilvánítások, a közönség tapsa közepette debütálnak nap-nap után a Nyári Színházban az elsőrendű attrakciók. Forró, sikerekben gazdag estéi ezek a Nyári Színháznak, mert a közönség a fellépő művészek mindegyikét meleg szeretettel spontán lelkesedéssel ünnepli. Sokat kacag a publikum *Miriam* ötletes, bohókás produkcióján; nagy sikereket aratott mai második fellépése alkalmából is *Miss Roberts* angol énekesnő, akinek bájos énekét, sikkes táncát lelkes taps honorálta; *Olga Ferra* ma is bámulatot keltett csodás látványos mutatványával. Nap nap után tomboló sikert aratnak a *2 Rewells* bámulatosa is egyes mutatványaikkal és *Mr. Robins* a zeneimitátor legkiválóbbja. A közönségnek már csak néhány napig lesz alkalma ezekben a csodás produkciókban gyönyörködni, mert a Nyári Színház attrakciói immár csak néhány napig lépnek fel, mivel részint a művészek szerződésbeli kötelezettségei, részben pedig szintársulat közeli előadásának előkészületei arra készítik az igazgatóságot, hogy az attrakciós előadásokat néhány nap múlva befejezze.

* **A Kölcsey egyesület könyvtára június 3-tól 9-ig zárva lesz.**

* **Az Uránia látványosságai óriási hatást gyakoroltak a közönségre.** Előkelő izléssel összeválogatott műsorban gyönyörködhet az Urániában a közönség. A természet utáni felvételek gyönyörű sorozatát tárja a néző elé. A Touern-vasut egyike a leghatalmasabb technikai műveknek, melyet kolosszális nehézségek legyőzése után tudtak csak megvalósítani. A korthausiek olaszországi kolostora, szintén eredeti látvány. A világtól teljesen elzárkózott szerzetes rend életét első esetben van alkalom megismerni. Sok humoros és komoly tárgy mozgófénykép szerepel még a műsoron mindmennyi igazi remeke a kinematográfiának. A ritka érdekességű műsort a közönség különös figyelmébe ajánljuk. 175

* **Szenzációs műsor az Apollóban.** Egy-két hete, hogy az Apolló igazgatósága a közönségnek azzal a kellemes meglepetéssel szolgált, hogy amerikai képeket mutatott be, s a következők azt mutatják, hogy ez a vállalkozás a legteljesebb sikerrel járt, mert a közönség előszeretettel keresi fel az Apollót, hogy ezekben a kitűnően kidolgozott, ötletes amerikai képekben gyönyörködjék. Az igazgatóság minden lehető meg is tesz aziránt, hogy ezt az érdeklődést és szimpátiát továbbra is megtartsa, s épen ezért állandóan elsőrendű képeket mutat be. Az amerikai filmgyártás egyik legelső és legtermékenyebb produktuma kerül a mostani új műsor keretében bemutatásra. Az elszabadult mozdony. A kép, amely minden részletében hatalmas koncepcióju, megrázó hatása egy amerikai leány sorsát tárja elénk, aki képes életét is feláldozni csak hogy szerelmest megmentsse, s vakmerő kísérlete azonban sikerül, s a bátor leány elnyeri szerelmest: a megmentett szerelmese felesége lesz. Ezen a hatalmas alkotáson kívül a műsor minden száma elsőrendű, különösen nagy feltűnést és tetszést keltettek a természetutáni képek, amelyek a világ legszebb tájait tárják szemünk elé: 177

**Ujabb feljelentés
Knotz Szilárd soffőr ellen.**

— Nyilatkozatok. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 2.

A temesvári automobil katasztrófa ügyében ma özvegy Salgó Miksáné ügyvédje újabb feljelentést adott be a vizsgálóbíróhoz, melyet alább közlünk. Közéadunk két nyilatkozatot is, melyek hivatva vannak, hogy a tragikus esemény okait tisztán lássa a közönség.

A megfenyegetett soffőr.

Tekintetes vizsgálóbíró ur! Emberi és hivatali kötelességemből folyólag segítségére akarok lenni vizsgálóbíró urnak azon való fáradozásában, írja *Hodosi Adolf dr.* ügyvéd újabb feljelentésében, hogy a Knotz Szilárdot és társait terhelő büncselekménynek minden körülményét felderítse s minden bizonyítás adatát összegyűjtse. A csodás véletlen folytán életben maradt egyik sértett, özvegy Salgó Miksáné eskü alatt azt vallotta a vizsgálóbíró ur előtt, hogy Knotz Szilárdot rimánkodva kérte, hogy a hajtást lassítsa meg, de ő még nagyobb gyorsasággal száguldott.

Annak a bizonyítására, hogy a szerencsétlen asszony valót mondott, amikor a borzalmas szituációt így lefestette s annak a bizonyítására, hogy Knotz Szilárd úgy látszik mániákusa az eszeveszett, sebes hajtásnak, valóban kéjelegni tud azon, ha valakit halálos verjékben remegni lát, mialatt ő tobzódik a halál mesgyéjén vágató veszedelemben, a következő esetet jelentem be vizsgálóbíró urnak: Szilágyi Emil ur, Temesvár szabad királyi város főmérnöke és egy miniszteri tisztviselő, akinek nevét megtudnom még nem sikerült, a múlt hó 26 án (tehát három nappal a temesvári kirándulás előtt), a Westinghouse-gyár egy automobilján hivatalos kiküldetésben jártak s az automobil ugyanaz a Knotz Szilárd vezette aki ellen vizsgálóbíró ur most a vizsgálatot folytatja.

Knotz Szilárd akkor is oly eszeveszetten hajtott, hogy Szilárd Emil és a társaságában volt miniszteri tisztviselő életüket, de mindenestre testi épségüket látták veszélyben forogni s kénytelenek voltak Knotz Szilárdot figyelmeztetni, hogy lassabban és óvatosabban hajtson, s midőn ismételt figyelmeztetésük sem használt, a „neki vadult“ soffőrt, Knotz Szilárdot tettelegesen megfenyítéssel s az automobilból kidobással fenyegették s csak ezen határozott és komoly fellépésükkel érthették el azt, hogy azután a jármű óvatosabban és lassabban haladt a kitűzött célja felé. Ha a gyanúsított akár özvegy Salgó Miksáné vallomásának valódiságát, akár ezen bejelentésem hűségét tagadná, úgy kérem Szilárd Emil urat és az általa megnevezendő, vele volt utitársát tanuképp megidézni és kihallgatni.

Mi az igazság?

Horovitz Gusztáv kollegánk a következő levelet intézte a Temesvári Hírlap szerkesztőjéhez: Egyedül és kizárólag igazság érzetével apellálok, mikor kérem, hogy alanti néhány soromnak becses lapjába helyet adjon. A szerencsétlenség megtörténte után mind több és több olyan momentum jut a sajnálatra méltó özvegy emlékezetébe, melyek lezajlásához vagy minden fázisának megtörténtjéhez aligha lett volna elégséges, az indulás percétől a katasztrófa pillanatáig eltelt, alig 10—12 pernyi idő.

En, aki maga is ugyanazon a halál uton mentem át, mint az életben maradt özvegy, talán ugyanannyi joggal — vagy még többel — illethetném szemrehányásokkal, a katasztrófa állítólagos okozóját a soffőrt. Többel, mert külön felszólítottam a tempó mérséklésére. A ki csak egyetlen egyszer isült autón, tudhatja!

hogy az ilyenfajta kijelentés, „Még fokozták a sebességet,” egyszerűen abszurdum, mert a gépet csupán csak egyetlen ember dirigálhatja, és pedig az, a ki a kormányánál ül, mindenki más passzív szereplője egy automobil utasának.

Tehát szegény Salgónénak ez a visszaemlékezése nem egyéb, később keletkezett autoszuggesztiónál. Ilyenféle impresszió diktálhatja az én mosolyomat is. Nagyon természetes, hogy a tragédiát megelőző időbe semmi okom sem volt tragikus arccal diskurálni, hanem bizonyára derűs hangulatban igyekeztem Önagysága jelentkező félelmét eloszlatni, megtudva azt, hogy életében először ül autón. Ép úgy novum az, hogy a szegény megboldogult a veszélytől óva karolta át feleségét. Atkarolta, mert az erősebb légáramlattól megóvándó, saját felöltőjét terítette az asszonyra és hogy az le ne essék tartotta átölelve feleségét. Nem igazoláskép hozom fel ezeket, mert hiszen nem távol álló szemlélt, hanem magam is egy katasztrófa, halálos izgalmait elszenvedett szereplője vagyok. Kijelentésemet, igazságérzetem diktálja és mivel magamnak is van családom, sőt épen Temesvárt legközelebbi hozzám tartozó, nem engedhetem meg, hogy valótlanosságokkal, ok nélküli izgalomban legyen részük. Ennyit egyelőre, erről az eléggé nem sajnálható és fájálható tragédiáról. Soraim közlését ismételtén kérve, vagyok kollégialis tisztelettel: Horovitz Gusztáv.

A gyár nyilatkozata.

A Westinghouse gyár vezetősége a következőképpen adja elő a tényállást és a vizsgálat eredményét:

A baleset helyszínén f. é. május hó 30-án bírói szemlét tartottak a temesvári törvényszék kiküldöttjei a felek által kijelölt szakértők közbejöttével, akik megállapították, hogy mily körülmények között történt azon baleset, melynek következtében Salgó Miksa életét veszítette.

A bizottság megvizsgálta a baleset óta állandóan őrizet alatt állott automobil s a baleset helyét, amelyen a gép kerekeinek nyoma még tisztán látható volt, ami a baleset okának minden részletében való felderítését lehetővé tette.

A bizottság a következő tényeket állapította meg;

1. A baleset szülő oka az elülső, baloldali pneumatikának kipukkadása volt, amelyet egy éles kő felszakított; a gummi kipukkadása következtében az automobil, amely 55—60 km. óránkénti sebességgel haladt, irányt veszve balra fordult.

2. Az országútról a nedves fűvel benőtt talajra jutott automobil hirtelen fékezéssel megállítani nem lehetett, mert az automobil kerekei a fűvön csuszáltak.

3. Ekkor a hátsó ülésen helyet foglaló 2 utas jobb oldalon felfelé az országút irányában, a harmadik utas pedig, aki a chauffeur baloldalán ült, bal oldalon lefelé a kocsiból kiugrott.

Semmi nyomát sem lehetett megállapítani annak, hogy az utasok a gépkocsiból kiestek volna.

4. A chauffeur gyakorlott kocsivezető, akire a gépkocsit a legnagyobb nyugalommal lehet bízni.

Mindent el is követett, hogy a gép ura maradjon s a kormány kerekét mindaddig kezében tartotta, míg csak az automobil meg nem állott.

5. Miután az automobilon a kipukkadt pneumatikot helyettesítették, a Westinghouse gyár megbízottja a teljesen sértetlen s teljesen üzemképes automobil Temesvárra vezette s e közben a bizottság meggyőződött arról, hogy a lábfékek s a kézfékek tökéletesen működtek. E fékek bármelyike a másiktól függetlenül gyorsan hatott a hátsó kerékre.

A fentiek alapján a bizottság megállapította,

hogy a Westinghouse rendszerű automobil szerkezete s anyaga ellen semminemű kifogás nem emelhető, a szerkezete tökéletes, anyaga kitűnő.

A szerencsétlenséget tehát oly baleset okozta, amelynek oka a gép kitűnő szerkezetétől, a soffőr gyakorlott ügyességétől függetlenül állott elő, s melyért sem az automobil gyártó Westinghouse-cég, sem annak gyakorlott ügyes soffőre felelősséggel nem tartoznak.

Szeged jelölt nélkül.

— Pártbontó klerikálisok. —

Távirati tudósítás

Szeged, június 2.

Bánffy Dezső politikai öröksége körül Szegeden váratlanul olyan háborúság támadt, amely szorosban belekapcsolódik a parlamentben most dúló kulturharcba. A munkapárt megosztott, liberálisok és klerikálisok állanak egymással szemben és kitört teljes erővel a felekezeti villongás. A csetepaté első szenzációs fejleménye az, hogy Rósa Izsó dr. visszalépett a jelöltségtől, Jászay Géza apátplébános pedig lemondott a munkapárt társelnöki tisztségéről.

Várhelyi Rósa Izsó doktort, a szegedi ügyvédi kamara, a zsidóhitközség és az ottani kormánypart elnökét szerdán este jelölte képviselőnek a munkapárt végrehajtó-bizottsága. Előbb Jászay Géza apátplébánost, a munkapárt társelnökét, kapacitálták a jelölés elvállalására, de Jászay kitért a kérelem elől, és maga helyett Rósát ajánlotta. Megkérdezte a párt Kluen-Héderváry miniszterelnököt is, aki nagyon melegen ajánlotta Rósa Izsót. Ezután történt a jelölés. Mihelyt tudomására jutott a dolog, a klerikálisok, a kongregánisták, akik tulajdonképpen többségükben állami tisztviselők, tanárok és bírák, már hangos kifejezést adtak elégedetlenségüknek.

Tegnap ülést tartott a Katolikus Kör, amelynek élén Nagy Aladár dr. törvényszéki elnök áll és elhatározta, hogy Jászay apátplébánost presszionálni fogják a munkapártból való kilépésre, Rósa ellen pedig Bus Jakab jezsuita pátert, a magyarországi kongregánisták prefektusát léptetik föl.

A Katolikus Kör ülésén résztvevett egy budapesti főkongregánus, aki azzal izgatott Rósa ellen, hogy a százhuszezer katolikust számláló Szeged város egyik kerületét nem képviselheti zsidó ember. Elég szegény volt, hogy hét esztendeig a református Bánffy Dezső volt a képviselője. Kimondták, hogy nem tűrik Jászay liberalizmusát, ha kell: ellene uszítják a hiveit és mindenestre felszólítják, hogy vonuljon vissza a politikától.

A kongregánisták hadüzenetét nyomban kézbesítették az apátnak, aki erre levelet írt Rósa Izsónak és bejelentette a társelnöki tisztségről való lemondását, s egyúttal a munkapártból való kilépését. Rósa viszont a kormánypart vezetőségének tudtára adta, hogy a történetek után visszalép a jelöltségtől.

A szegedi kormánypartnak tehát nincs jelöltje. Illetőleg van egy: Bus Jakab jezsuita páter, ekire a kongregánista kormánypartiak szavaznának, ha Bus egyáltalában föllépne. De egyrészt a törvény zárja ki a jezsuitarend tagjait a megválaszthatók sorából, ha a rendből ki nem lép, — másrészt a hirhedt prefektus neve csak riasztó volt a liberálisok megfélemlítésére, Gerliczy Ferenc bárót is szerették volna megnyerni a klerikálisok, de Fejérváry Géza veje nem számíthat komoly pártra, annál kevésbé, mert nem valószínű, hogy a Szeged I. kerületének tulajdonképpeni részben merkantilis

választói előtt szimpatikus volna az agrárius földesér. Fölajánlja a helyi kormánypart a jelöltséget Teleki József grófnak és Fejérváry Imre bárónak is; a kik azonban összeférhetlenségi helyzetükre való hivatkozással nem fogadták el a jelölést. Schwarz Gusztáv dr. egyetemi tanár se vállalkozott. Wekerle Sándorról pedig hallani se akarnak a szegediek.

Érdekes, hogy az első kerületi függetlenségi Justh-párth Nagy Dezső dr. volt képviselőnek ajánlotta föl a jelöltséget, de ő Rósa-val szemben nem akart föllépni. Mindketten ugyanis vezetőtagjai az Országos Ügyvédszövetségnek. A függetlenségiiek tegnap Budapestre utaztak és a Justh-párt vezetőségétől kérnek jelöltet. Szóba került Molnár Jenő dr. volt szentesi képviselő jelölése is.

Halálra rugdalt gyermek.

A tanító brutalitása. — Vér az iskolában.

Távirati tudósítás.

Zilah, június 2.

A tasnádi katolikus iskolában sokszor felújult a panasz Kotvasz György tanító ellen, aki léniával veri, pofozza és rugdalja a nevelésre bízott szegény parasztyerekeket. A gyerekek rémülten félnek tőle, sirva indulnak az iskolába és kékre vereten, sebesülten jönnek baba az iskolából. Szilágymegye, nem, az egész ország kulturáját jellemzi, hogy a tanító még ma is tanít és nem a börtönben, vagy az örültek házában őrzik. A hatóságok nem törődhetnek a paraszt gyerekekkel, apai szívük nem igen melegedhetik föl a tasnádi iskola könnyes szemű kis mártirjai iránt, nem tűrnék meg máskülönben a katolikus iskola krisztusi szeretetben brutális tanítóját.

Tasnádon Kotvasz György a tanítója a katolikus iskolának. A tanító agyonvert, agyonrugott egy szegény paraszt gyermeket. Nem hivatkozunk most a törvényre, a jogra és a tanító felsőbb hatóságának jogi érzékére, mert ha ilyesmi számbajönne ott az isten háta mögötti helyen — az a tasnádi tanító már nem az iskolában folytatná tovább brutalitásait. Felháborító, undorító eset ez — de nem érdemes felháborodni, egyszerűen a törvényt kell alkalmazni azoknak, akiknek kötelessége. Egy szegény parasztyermekről van szó csupán, de a megölt gyermek gyilkosát az ország tisztességes tanítói között megtűnni nem lehet.

A tasnádi katolikus iskolában Kotvasz György tanító, ismert brutális ember, e hó 24 én meg akarta büntetni Tyukodi György negyedik elemistát és léniával körmeire akart verni.

A gyermek sirva menekült a tanító elől, egy pad alá bujt. A tanító itt előbb léniával össze-vissza verte, aztán a fiu testébe számtalanszor belerugott.

A jajveszékelt kisfiut a brutális ember kivonszolta a padból, a kályhához vágta, majd a falhoz támasztva otthagyta. És e brutális jelenet után nevetni kezdett és élcelődött, hogy csak tettei magát a gyermek és nincs elájulva.

Előadás után ott hagyták az elájult gyermeket a teremben. A gyermek csak órák múlva tért magához, hazavánszorgott, ágynak esett és harmadnapra meghalt.

A tasnádi csendőrőrmester látta a szegény mártir holttestét: háta, gyomra, hasa, lágyéka feketék voltak a brutális rugásoktól.

A szülők mind azon jajonganak, hogy gyermekeiket annyira veri a tanító, hogy azok ágynak esnek.

Ez a tanító nemcsak szabadlábban van, de ma is tanít.

Az aradi gyermeknapok.

— Kik fognak gyűjteni? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 2.

Ma fejezte be a gyermeknapok rendező bizottsága az előkészületeket. Az érdekes és változatos program már teljesen meg van állapítva és ma alakította meg a rendezőség az egyes sátrakban gyűjtő urnák névsorát is. Előkelő hölgyközönség lép sorompóba pünkösdi két napján az elhagyott gyermekek érdekében és bizonyos, hogy a lelkes urnák fáradságos munkája meghozza a kívánt sikert.

Erdemesnek tartjuk leközlölni a gyűjtő urnák bájos gárdájának névsorát. Dr. Tisch Mórénak, a Hungaria-kávéház melletti sátrában gyűjteni fognak:

Asszonyok: dr. Auszterweil Lászlóné, Bak Sándorné, Darányi Jánosné, Fodor Gyuláné, Fischer Irén, Fetter Gézané, Green Nándorné, Halmai Andorné, Halász Jenőné, dr. Hermann Ignácné, Hopp Károlyné, Mayer Miksáné, Montag Sándorné, dr. Polónyi Jenőné, dr. Prohászka Lászlóné, Ransburg Sándorné, dr. Schreiber Vilmosné, Schreyer Viktorné, Török Lajosné, Vojtek Kálmáné.

Leányok: Bittó Ilonka, Böhm Márta, Brandeis Ella és Ilonka, Darvas Bella, Guncu Sonson és Buba, Deutsch Irma, Fetter Irénke, Freud Irma, Glück Iluci, Guttmann Irma, Halmai Mádé, Hög Annus és Elza, Just Elza, Kohányi Zelmá, Löwy Rózi, Montag Erzsé, Ilonka, Viola, Morgenstern Rózi, Sándor Rezső és Lenke, Szabó Anna, Szenes Margit és Lili, Török nővérek, Vojtek Ilonka, Vörös Magda.

Dr. Műlek Lajosné, öz. Vertán Lukácsné és öz. Vertán Oszkárné sátor tulajdonosok vezetőségével a Salac-utcai saroknál elhelyezett sátorban gyűjteni fognak:

Asszonyok: Bárány Károlyné, belafalvi Fekete Miklósné tábornokné, Barbini Sándorné ezredesné, Boros Ivánné, dr. Boros Béláné, dr. Csiky Odónné, Czárán Gézané, Deutsch Andorné, Dömötör Bertalanné, Eber Viktorné huszárnagy, báró Exterde Kálmáné, dr. Fábry Sándorné, Gottesmann Ernőné huszárkapitány, Gellényi Béláné, Gutzjahr Mihályné, Grob Jenőné, Gyulányi Rezsőné, Haubert Nándorné, Hermann Gyuláné, Hegedűs Lászlóné, Habereger Györgyné, dr. Issekutz Lászlóné, dr. Jegessy Károlyné, öz. Jakabffy Dezsőné, Kubelka főhadnagyné, Király Dezsőné huszárszázadosné, Kintzig Gézané, Lócs Rezsőné, dr. Lukács Miklósné, Mátyássy Albiné huszárkapitány, Mokry Jenő huszárkapitány, dr. Nagy Orbánné, Naethnébel Gyuláné, Neumera Aladorné, Neuman Alfrédné, dr. Priegl Istvánné, Purgly Lászlóné, öz. Petrovics Mihályné, dr. Párcz Béláné, öz. Pucher Jenőné, Sorbász Jánosné, Salacz Dezsőné, nemestől Szabó Béláné huszárfőhadnagyné, Steiner Ferenéné, Stauber Józsefné, Steiner Jakabné, Tagányi Gusztávné, Varjassy Árpádné, Verbos Nándorné, Vásárhelyi Janka, öz. Végh Aurélné, Zima Tiborné.

Leányok: Boros Emma, Butykay Ilonka, Cselkó nővérek (Mácsa), Czárán Titike, Fábry Nóra, Király Ella, Laczay Boris, Nagy Lili, Priegl Irénke, Pucher Nusi, Sarlot Erzsike, Ulrich Ilonka, Vidos Margit, Vertán Sárika és Dussy, Vertán Magda és Mariska.

Róka Józsefnének a Minorita-templom előtti sátor tulajdonosának vezetésével gyűjtenek:

Asszonyok: Balász Ferenéné, Bozóky Mátyásné, Berseny Béláné, Deutsch Adolfné, Gersy Józsefné, Green Nándorné, Gyulányi Rezsőné, Király Lászlóné, Kohányi Róbertné, Kaufer Imréné, öz. Kovács Józsefné, Knoblauch Antalné, öz. Kövér Lajosné, Láng Jánosné, Löw Kálmáné, Mály Jánosné, Péchy Gézané, Reiber Emálné, Schreiber Róbertné, Schlehta Gusztávné, Velesov Gézané, Verzár Mártonné, Valló Istvánné.

Leányok: Antalfy Gizi, Ach Margit, Balla Tuli és Irén, Brunhuber Flóra, Bihar nővérek, Benda Giza és Baba, Bokor Margit, Balogh Irénke, Darvas nővérek, Fless Klára, Ferenzy Ilonka, Fülöp Irma, Farsang Ilonka, Gábor Magda, Green Berta és Irénke, Grünwald Mariska, Hönig: Antonia, Haszlinger Böske, Krebsz Mariska, Kövér nővérek, Korek Uncika, Kamler Mici, Kabát Margit, Kaletszky Vilma, Ma-

tolcsy Nelly, Meisztrovich nővérek, Najmányi Magda, Oggolder Pálma, Perzsa nővérek, Róth Mariska, Rihmer nővérek, Reiber Lolika, Szentiványi Anna és Stefánia, Sztrójny Marzit, Stoll nővérek, Széll Ilonka, Tóth Mariska, Tóth nővérek, ebesfalvi Török Rózsika és Annuska, Urbányi Ilonka, Vasócz Ilonka, Vlacsil Ilonka.

Kara Győzőnének, a törzövetkezet melletti sátrában gyűjtenek:

Leányok: Böhm Márta, Green Ica és Buci, Glück Iluci, Haszlinger Böske, Hopp nővérek, Ötvös Andrea, Kara Manca, Dersa Margit, Singer Vilma, Schmidt Rózsika, Szeifried Aranci, Széll Ilonka, Suszter Ilma, Urbányi Ilonka, Vojthér Ilonka, Vizer Mártha.

A gyűjtő urnák névsora azonban még mindig nem teljes, mert sokan vannak, akik csak feltételesen ígérték meg részvételüket.

Beomlott háromemeletes ház.

Távíratú tudósítás.

Budapest, június 2

Ma reggel veszedelmes építkezési szerencsétlenség történt a fővárosban.

Az Orczy-ut 40. szám alatt épülő háromemeletes bérház egyik oldalfala egész a földszintig beomlott és valószínűleg maga alá temetett egy munkásleányt. A háromemeletes bérház építéséhez tavasszal fogtak hozzá. Széduletes gyorsasággal emelték fel a falakat és ma már annyira előrehaladtak a munkával, hogy csak a tetőt kell a falakra rárakni. Ma reggel 9 órakor a ház Körös-utcai oldalfala óriási dübörgéssel tizenhárom méter szélességben a harmadik emeletől a földszintig összeomlott. Egymásra hullottak az emeletek, a kötőmelékek öt menyezetet, három közfalat ragadtak magukkal.

Szerencsére a munkások az épület másik részében dolgoztak és így óriási katasztrófától menekültek meg. A házbeomlás következtében könnyebb sérülést szenvedtek Sáf Jakab és Pick József napszamosok. A névsor olvasásánál kiderült, hogy egy Bakos Anna nevű napszamosnő hiányzik. Elmentek a Dugonics-utca 19. számú lakására, ahol azt a felvilágosítást kapták, hogy Bakos Anna reggel munkába ment. Attól félnek, hogy a leány az összeomlás területén dolgozott és a háromemeletes fal-törmelék maga alá temette.

A beomlásról nyomban értesítették a rendőrséget, amelynek részéről Bónis István rendőrkapitány, Parkas Elemér rendőrfogalmazó, Zech kerületi mérnök mentek ki a helyszínre. Kivonultak a mentők és tűzoltók is. A romok eltakarítását megnehezíti az a körülmény, hogy az épület többi részében is megrepedeztek a falak és attól kell félni, hogy azok is beomlanak. A romok körülbelül egy emeletnyi magasságban az egész Körös-utcat ellepték. A tűzoltók most azon dolgoznak több napszamosmal együtt, hogy a ház épen maradt falait gerendákkal alá támasszák és csak azután fognak a romok eltakarításához. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a házat Prokesch Henrik építési Gerstenberger Emil építőmesterrel. Valószínű, hogy a beomlást a tegnapi előtti zivatar okozta. A ház még tető nélkül áll, ezen keresztül a felső emeleteket nagy mennyiségű esővíz lepte el. A szomszédos teleken most fogtak hozzá egy új ház építéséhez, az alapozási munkánál tartanak és az esővíz a mély árkokat ellepte, átszivárgott az Orczy ut 40. számú ház falai alá, kimosta a földet és azáltal a falak meglazultak. Már tegnap repedések mutatkoztak a házfalakon, de az építést vezető pallér nem tulajdonított neki nagyobb fontosságot. A katasztrófa tulajdonképeni okát a további rendőri vizsgálat fogja megállapítani.

HIREK.

— A miniszterelnök utazása. Budapestre jelentik: Khuen gróf miniszterelnök ma este 11 órakor egy napi tartózkodásra Bécsbe utazott. A bécsi ut célja, hogy a miniszter a pünkösdi ünnepek előtt találkozni akar Aerenthal gróf közös külügyminiszterrel, akivel mióta szabadságáról hazatért még nem volt alkalma eszmecserét folytatni. Holnap este a miniszterelnök horvátországi birtokára Nustarba utazik s ott tölti a pünkösdi ünnepeket. A miniszterelnök felesége az ünnepeket édesanyja gyömrői kastélyában tölti.

— Hieronymi Károlyné köszönete. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter elhunytával az özvegyhez Varjassy Lajos polgármester a város és tanácsa nevében is részvételt kifejezte. Ma a részvétnyilvánításra a következő válasz érkezett:

„Felejthetetlen férjem halála alkalmából mélyes gyászomban hozzáam intézett kegyes részvétnyilvánításukért, kérem fogadják halás köszönetemet. Budapest, 1911. május hóban. öz. Hieronymi Károlyné s. k.”

— A szerb trónörökös vőlegény. Belgrádból jelentik: Most már egészen bizonyos, hogy Sándor szerb trónörökös ez év decemberében elfogja jegyezni Tatjana Petrovna nagyhercegnőt, Péter Konstantinovic nagyherceg leányát. A menyasszony hetvenezer rubel apanaszt kap havonta és három millió rubelt ad ajándékba eljegyzésekor vőlegényének.

— Bánffy Dezső báró emlékezete. Szegedről jelentik: Szeged város mai közgyűlésén elhatározta, hogy Bánffy Dezső báró emlékét jegyzőkönyvileg megőrökíti és nevével egy utcát nevez el.

— A városi vegyvizsgáló-állomás. A földművelésügyi miniszter ma arról értesítette a várost, hogy csak az esetben engedi meg a vegyvizsgáló állomás létesítését, ha a törvényhatóság előzőleg megismerteti vele az intézet helyszínrajzát, részletes leírását, műszereinek és tudományos eszközeinek kimutatását, a kismélt vezető vegyész elméleti és gyakorlati képesítését igazolja. Ez egy újabb esztendőre odázza el az intézet felállítását.

— A fiumei hajósztrajk. Fiuméből jelentik: A munkások ma elhatározták, hogy a munkásszövetség vezetősége holnap délutáni értekezleten fog a további állásfoglalás felett dönteni. Hir szerint a hajóalkalmazottakon kívül a munkások újból visszatérnek műhelyeikbe. A sztrajkolók ma estére népgyűlést hívtak össze, amelyre a rendőrség meg is adta az engedélyt. A népgyűlés színhelyére vezető utcákat azonban olyan nagy rendőri készenlét tartotta megszállva, hogy csak kevesen tudtak odamenni. A gyűlés határozati javaslatot fogadott el, amely kiemeli, hogy a szervezetek és a szociáldemokrata párt egy a kormányzónál, mint más illetékes helyen megtettek minden lépést, hogy a sztrajk véget érjen. A határozati javaslat örömmel konstatalja, hogy a munkásság megfelelt a szolidaritás követelményének. Kéri továbbá a munkásokat, hogy a szolidaritást továbbra is tartsák fenn. A rendőrség a tegnapi és mai nap folyamán összesen tizenhat embert tartóztatott le.

— A székesfehérvári népgyűlés — engedélyezve. Székesfehérvárról jelentik: A szociáldemokrata párt vasárnapra bejelentett népgyűlést, amelyet az iskolák államosítása és az általános választójog ügyében összehívtak a rendőrfőkapitány — mint ismeretes — tudomásul vette. A tanács azonban Vass József dr. theologiai tanár, a kongregáció elnökének felelősségére és azon fenyegetésére, hogyha a gyűlést engedélyezik a kongreganistákkal botrányt csinál, a gyűlést betiltotta. A szociáldemokrata párt erre a belügyminiszterhez felelőztetett és a belügyminiszter ma távíratban értesítette a város polgármesterét, hogy a tanács határozatát megsemmisíti és a népgyűlést megengedi.

— **Bíróköldeési kérelem a Zsilinszky fiuk pörében.** Békésgyuláról jelentik: Simonka György dr. ügyvéd özv. Áchim Andrásné jogi képviselője ma ügyfele nevében sürgős indítványt terjesztett a koronaügyészhez, amelyben a Zsilinszky fiuk bűnügyében elfogultsági kifogást emel egy a gyulai törvényszék, mint a vizsgálóbíró, ügyész és vádtanács ellen. Kérvényében rámutat arra, hogy a gyulai törvényszék megnevezett tényezői általános impressziók szerint is elfogultak a Zsilinszky fiuk javára. Megnyilvánult az elfogultság eddig is mikor az egyik vádlottat kaució ellenében szabadlábra akarták helyezni s ezt csak az elfogulatlan királyi tábla hiúsította meg. Az ügyész ellen azt hozza fel, hogy bár a Zsilinszky fiuk önként jelentkeztek és beismerték tettüket, nem tartóztatta le őket s csak az igazságügyminiszter táviratára rendelte el a vizsgálati fogságot. Kifogásolja az esküdtek összeállítását is. A törvényszék a főtárgyalást június 10-én akarja megtartani. Békésvármegyében a lakosság nyolcven percentje földműves, mégis a mostani munkaidőben harmine esküdt közül csak hét paraszt, ami már eleve azt jelenti, hogy a vádlottakat fel fogják menteni. Ezek alapján Simonka kéri a koronaügyészt, hogy törvényadta jogánál fogva a közbéke érdekében más bíróság delegálását kérje a Kuriától.

— **Eljegyzés.** Singer Miklós győmrői faterkedő (a Singer és Vas-cég be tagja) eljegyezte Szűts Miksa puztaszentistváni (Mende) számtartó leányát. Annuskát. — (Minden külön értesítés helyett.)

— **Orvosi hír.** Wiener Gyula dr. már visszaérkezett a drezdai orvoskongresszusról és külföldi tanulmányutjáról és újból megkezdte rendeléseit.

— **Öngyilkos főmérnök.** Budapestről jelentik: Az Izabella-utca 3. számú ház egyik első emeleten levő lakásában ma délelőtt az ajtófára akasztva, holtan találták meg Soukup Ferenc államvasuti főmérnök özvegyét. Fölakasztotta magát. A hatvannégyéves urasszony, akinek nyugdíja és jelentékeny vagyona gondtalan életet biztosított, két hónappal ezelőtt szerencsétlenül járt. Elcsuszolt a szoba parkettjén és a lábán csonttörést szenvedett. Az orvosok nem tudtak segíteni az özvegy nagy fájdalmain ami Soukup-nét annyira elkéséltette, hogy halálra szánta magát. Néhány nappal ezelőtt vendéget kapott a főmérnök. Unokahuga Bankó Szláva érkezett meg Zagrábból. Soukupné panaszkodott, hogy nem bírja elviselni a fájdalmakat, tehetetlensége pedig buskomorrá és életunttá tette. — Meglátod, Szláva, öngyilkos leszek, felkötöm magamat — emlegette az özvegy. Ma délelőtt Bankó Szláva eltávozott a lakásról, hogy felvegye az özvegy nyugdíját. Soukupné teljesen egyedül maradt és ezt az alkalmat használta föl arra, hogy végrehajtsa tervét. Levágta a függöny zsinórját, szöveget vert be az ablakfába és felkötötte magát. Amikor az unokahuga megérkezett, az öreg urnó már halott volt. Ertesítették a rendőrséget, amely a holttestet a hullaházba vitette, a lakást pedig lepecsételte.

— **A város lótarása.** A gazdasági szék azt javasolta, hogy a véros oszlassa fel lótarását és adja bérbe az igák állítását. A főkapitány ellenszói ezt a tervet és ezért a tanács újra tárgyalatja a kérdést a gazdasági székekkel.

— **Halálos ítélet.** Bécsből jelentik: Több napi tárgyalás után ma este hoztak ítéletet Bartunek Mária bűnügyében, aki tudvalevőleg megölte és kirabolta Weisz Jozefa nevű barátját. Az esküdtek marasztaló verdiktje alapján a bíróság Bartunek Máriát kötél általi halálra ítélte. Szeretője Cserny szabóság ellen az ügyész elejtette a vádat.

— **A Weitzer-gyár megbízatása.** A nagyvárad közgazgatási bizottság elhatározta tegnap, hogy a III. vashíd építésének alapítványát Ince Lajos és társa cégnek, a vasfelszerkezet építését pedig az aradi Weitzer-cégnek adja ki munkálatba.

— **A Wettenstein-sanatórium bukása.** A sokszoros pöreiről és nyilttéri nyilatkozataiból ismeretes Wettenstein dr. sanatóriuma — mint a bécsi hitelezői védegyelet jelenti — csődbe jutott. Wettenstein dr. tudvalevőleg egy titkos szer, a comain felfedezője volt, a melyről azt híresztelte és hirdette, hogy a tüdővésznek csaknem biztos gyógyszere. Az orvosi körök kezdetlől fogva kétségeskedtek a comainban s követelték, hogy Wettenstein bocsássa vizsgálatra és approbálásra szerét. Ezt azonban Wettenstein nem tette, mire feljelentések történtek ellene s a hatóságok betiltották a comain-kezelést. A sanatórium, mely egy ideig elég jól ment, a titkos szer üldözése folytán egyre üresebb lett, a comain gyógyító hatásába vetett bizalom mindiakább esökkent s most a vállalatot elérte az előrelátható vég: csődbe jutott.

— **Selyemgubó beváltás.** A tanács ma tartott ülésén a honvédszárak barakkjait jelölte ki selyemgubó beváltó helyiségül.

— **Egy hivatalosolga, aki nem akarja, hogy kinevezzék.** A budapesti posta- és távirádának igen érdekes embere van, egy hivatalosolga, akit 15 év óta minden évben felhívják az igazgatóságokhoz, hogy tegye le a hivatalos esküt. Az öreg szolgát ugyanis, aki szorgalmas, tevékeny ember, ezelőtt 15 évvel kinevezték posta- és távirádai tisztnek és a rendes szokás, valamint a törvény rendelkezése értelmében, felhívták a hivatalos eskünek letételére. A hivatalosolga azonban, aki tiszteletbeli nazarénus püspök, kijelentette, hogy ő nem esküszik, mert vallása tilt minden eskütevést. Erre visszavonták kineveztetését és azóta minden évben felhívják az eskü letételére. A vallásáért rajongó szolga a szerdai napon ismét visszautasította az esküt és így újra elesett a kineveztetéstől.

— **Építés embervérrel.** Földeák község már régebben elhatározta, hogy nagy korcsmát épít. A megyében éppen nem a legszivesebben járultak hozzá ehhez a tervhez; de minthogy nem akarták a község fejlődésének utját vágni, hozzájárultak a terv megoldásához. A nagy korcsma építése a tavaszon megkezdődött. Serényen folytak a munkálatok. Az udvaron homokbányát ástak és onnan szorgalmasan bányászták a homokot. Bányászás közben egész barlangszerű üreg képződött, amelyett a gondos vállalkozó (ha ugyan nem a község maga építkezik) elejtett vagy szándékosan elmulasztott alárendezni. Természetesen a földtömeg beomlása így egész biztosra volt vehető. Tegnap Szabó István földeski munkás-ember homokot akart bányászni, bement az üregbe és csákányával vágni kezdte a homokot. Alig tett egy-két vágást, midőn a föld mennydörgésszerű robajjal beomlott s maga alá temette a szerencsétlen embert. A nagy robajra a többi munkások odasiettek, elborzadva látták a rettenetes szerencsétlenséget. Gyorsan ásót, kapát, csákányt ragadtak, hogy kimenthessék szerencsétlen társukat. Másfél órai emberfeletti rettenetes munka után végre ráakadtak az eltemetett munkásra, kiből azonban már élet nem volt. Fejét a reá zuduló nagy földtömeg ugyiszólván összelapította. Holttestét hazaszállították.

— **Lezuhant aviatikusok.** Toulonból jelentik: Lucca és Hennequin hadnagyok ma repülőgéppükkel Marseille közelében nyolcszáz méter magasságból lezuhantak és szörnyet haltak.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban a hó 2-án a következő születéseket, halálozásokat jelentettek be és házasságot kötöttek: Született: Tóth András postaszolga Lajos nevű fia. Koppich Márk kőfaragó Margit nevű leánya. Meghalt: Szász Ilona 14 napos. Szirom Kálmán borbély mester 39 éves Kurai Bálintné, Sipos Anna 72 éves.

— **A nyaraté és fűdőző közönség figyelmét felhívjuk Kerpel Izse 100,000 kötetes kölcsönkönyvtárára és zenemű kölcsönző intézetére.** 2822

— **Franca líkőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a líkőr aranya 1 üveg 50 fillér volték és Weisnánál.** 1450

Tarkaságok.

(A testvéri szeretet.) A második gimnáziumban valaki panaszt emelt az osztályvezető tanárnál, hogy Kovács István növendék állandóan veri a kis öcsöcsét. Erre a tanár ur szigorúan megdorgálta Kovács Pistát és egyúttal előadást tartott a testvéri szeretetről.

— A testvérünket — mondta a tanár ur — soha nem szabad bántani, sőt inkább dődelgetni kell, csókolni, szeretni. Még akkor is, ha talán nem tudunk még vele beszélni, ha még csak gügyögő baba, vagy újszülött.

A tanár ekkor odafordult egy eleven oszú fiúhoz, Bukoviaki Jánoshoz.

— Mond csak fiam — szólt neki — te például mit csinálnál, ha a gügya egy fintestvértékét hozna? Szeretnéd-e a gyereket?

— Hogy én mit csinálnék? — mondta a fiú — azt mondanám, hogy pechje van a mamának.

— Miért? — kérdezte a tanár esodálkozva.

— Mert az én mamám már két év óta övegasszony.

(A ravasz betörő.) A minap a szegedi rendőrség letartóztatott egy csavargót, mert feltörte a templom perselyét és a tartalmát elcipepte.

Amikor a főkapitány vállatára fogta, a tolvaj így védekezett:

— Tisztelt főkapitány ur, én nem azért törtem fel a perselyt, mintha pénzt akartam volna szerezni.

— Hát ugyan mi az isten csudáját keresett a perselyekben?

— Kérem, az én ruhám egészen le volt rongyolódva, az összes nadrágombajaim hiányoztak, hát gondoltam, hogy a perselyben egész jó nadrágombokat fogok találni.

(A tudókos paraszt.) Egy főmérnök a minap nagyobb sétát tett a külvárosban s el-el nézte, hogyan dolgoznak az épülő házakon. Észrevette, hogy egy öreg cserepos mester nem valami nagy szakértelemmel dolgozik egy ház cserepítőzetén. Nem állhatta meg, hogy oda ne szóljon neki:

— Bátyám, nem jól megy a munka. Nem úgy kell azt csinálni.

Az öreg magyar ránézett a főmérnökre és nyugodtan ezt felelte:

— Hogy tudja az ur azt? Hiszen az ur ahhoz laikus.

A főmérnök megcsodálta a fejét és mosolyogva mondta:

— Hát tudja kend, hogy mit jelent az a szó, hogy laikus?

— Hát mán hogyan tudnám.

— No hát mit jelent?

— Azt jelenti, hogy marha.

SPORT.

+ Az Ujpesti Torna Egylet Aradon. Vasárnap délután ismét football mérkőzéstől lesz hangos az AAK. sporttelepe, az E. T. U. játsszik barátságos mérkőzést az AAK. csapatával. Az U. T. E. a bpesti I. oszt. egyesületek között elég tekintélyes ellenfél s hogy most az I. osztályból kiesett, tisztán balszerencse okozta, mert vannak nála gyengébb csapatok is, legjobb bizonyítéka, hogy a bajnokság 2-ik helyezettjével 2:2 arányban eldöntetlenül mérkőzött, a Budapesti Torna Klubot pedig két ízben is legyőzte. Az AAK-ban ezuttal új erők mutatkoznak be, akik az eltávozók helyét lesznek hivatva betölteni és így minden tudásukkal mennek a küzdelembe. A mérkőzést véleményünk szerint az U. T. E. nyeri meg és kis goal aránnyal.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Az aradi piac áraitól ezt a hivatalos jelentést kaptuk: 5-15 drb saláta 20 fill., 10-12 drb kalarabé 20 fill. Tök 1 drb 80 fill., 2.40 kor. Zöldborsó 1 kg 60-70 fill. 1 kötés spárga 20-40 fill., 1 kötés retek 2-4 fill., 1 drb. uborka 10-50 fillér, zöld paprika 1 darab 6-12 fillér 1 kiló spenót 16-20 fillér, 1 kiló sóska 20-24 fillér, 1 kiló burgonya új 6-14 fill., 1 kötés vöröshagyma új 1-4 fill., 1 kötés foghagyma új 2-6 fill., 1 kötés zöldség 4-12 fill., 1 drb zeller 4-20 fill., 7-8 drb. tojás 40 fill., 1 liter tej 18-26 fill., 1 csomó tehénturó 8-12 fill., 1 liter tejfel 00'9-1'40 fill., 1 kiló vaj 2.40-3.00 fill., 1 drb rántanivaló csirke 90-1'40 fill., 1 drb csirke sütni 2'00-2'50 fill., 1 drb tyúk 2'00-3'00 fill., 1 drb kappan 3'50-4'00 fill., 1 drb sovány liba 3'00-6'00 fill., 1 drb kövér liba 800-1200 fill., 1 drb sovány kacsa 200-250 fill., 1 drb kövér kacsa 400-600 fill., 1 drb pulyka 600-1000 fill., 1 kiló fehér kenyér 80 fill., 1 kiló barna kenyér 26 fillér, 1 kiló marha hus eleje 144 fill., 1 kiló marha hus hátulja 160 fill., 1 kiló marha hus pecsenye 172 fill., 1 kiló borju hus 200 fill., 1 kiló borju szelet 240 fill., 1 kiló sertés hus 200-210 fill., 1 kiló zsír 200 fill., 1 kiló szalonna 192-240 fill., 1 kiló juhhus 128-160 fill., 1 kiló bárányhus 140-160 fillér.

Aradi gabonavásár.

- Az Aradi Közlöny tudósítójától -

Arad, június 3.

A vetésekről mindinkább jobb hírek hallhatók.

Az időjárás általában kedvező, mely körülmény a vetések továbbfejlődését előmozdítja.

A gabonaüzlet irányzata tartott.

Elkelet a mai piacon:

mm. buza	10.80-11.-
mm. tengeri	5.90-5.95
Zab	8.-
Arpa	7.80-
Rozs	7.50

Az árak ötvenkilogramonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Návrati tudósítás.

Budapest, június 2.

Amerika I el magasabb kínálat, vételkedv gyenge 3 ezer mm. tartott.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Dél sárlat	2 órai sárlat
Buza 1911. októberre	11.12-11.13	11.18-11.19
Rozs 1911. októberre	9.08-9.09	9.13-9.14
Tengeri 1911. májusra	6.62-6.63	6.64-6.65
Zab 1911. októberre	7.69-7.70	7.73-7.74

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Június 2.

Magyar aranyjáradék 4 ⁰ / ₀	111.80
Magyar koronajáradék 4 ⁰ / ₀	91.25
Magyar koronajáradék 3 ¹ / ₂ 0/0	79.80
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	91.75
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.-
Magyar nyereleménysorsjegy kölcsön	18.-
Tizaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	151.-
Osztrák járadék papírban	92.25
Osztrák járadék ezüstbe	96.25
Osztrák járadék aranyban	116.-
Osztrák koronajáradék 4 ⁰ / ₀	92.-
1880. évi osztrák államsorsjegy	162.-
Osztrák-magyar bankrészvény	19.42
Magyar hitelbank-részvény	821.-
Osztrák hitelintézeti részvény	644.-
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	752.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.-
Német birodalmi márka	117.35
London vista	28.99
Páris vista	94.80
20 márkás arany	23.47

Budapest-Köbányai sertéskereskedelem

- Jun. 2. -

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo grammon felül súlyban --- fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban --- fillérig; fiatal nehéz páronként 350 kilogrammon felül súlyban 168-170 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban 171-174 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164-168 fillérig.

Sertéselészám: máj. hó 30 napján volt készlet 26916 darab, máj. 31. napján (olthajtatott) 530 darab, máj. 31. napján elszállított 271 darab, június 1. napjára maradt készletben: 25165 darab. A hitelti sertés elvétel irányzatj változatlan.

Felelős szerkesztő
BOLGÁR LAJOS

NYÁRI SZINHÁZ.

Szombaton, június hó 3-án:

MŰSOR:

1. Törbe csalt betörők. Amerikai dráma (mozgófénykép.)
2. Miriam, a megbolondult komédiás. Kacagató jelenetek.
3. Miss Alice Roberts világhírű angol énekesnő.
4. A nevetető por. Komikus (mozgófénykép.)
5. Mr. Robins, a zeneimitátorok királya.
6. Szerelem a hadgyakorlaton. Dráma (mozgófénykép.)
7. Olga Ferra, óriási látványos mutatványai.
8. Maxi, a bádogos legény. Kacagató (mozgófénykép.)
9. A 2 Rewells, komikus tornászok remek mutatványai a nyujtón.

Kezdeté 8 és fél órakor.

Holnap vasárnap két előadás, világattrakciók és új mozgófényképek előadása.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma, szombaton 1911. június 3.

1. Virágakadás. Színes látványosság. — 2. János. Bohózat. — 3. A karthausiak. A szerzetes rend élete. — 4. A Bohémok. Murger világhírű regénye után. — 5. Az ellenséges bajtársak. Dráma. — 6. A művirágkészítés. Tanulságos. — 7. A néni befőtje. Bohózat. — 8. A Tauernvasut. Természet után. — 9. Tommi. a házasságszerző. Bohózat. — 10. A királyfi. Husvétii történet.

Előadások d. n. 2 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Ruhatár. — Buffet.

Az előadások tartama 2 óra.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrásy-téri új Lloyd-palotában
Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, szombat 1911. június 3-án:

1. Mozgófénykép-újítás. A hét világeseményei a helyszínen készült mozgófénykép felvételekben. Az Apollo színház állandó műsor-száma. — 1. A világ legnagyobb kolostora. Természetutáni felvétel Páviából. — 2. Egy gazdag örökös. Mulatságos. — 3. Aki mindhalálig megtartja szavát. Dráma. — 4. Felhők és glecserek. Természetutáni felvétel. — 5. Hank és Lank. Komikus. — 6. Riva és a Garda tó. Gyönyörű természetutáni felvétel. — 7. A gyáva nyul. Komikus. — 8. Az elszabadult mozdony. Érdekliesítő szenzációs dráma az amerikai életből. — 9. Pali, a megsebezhetetlen. Kacagató.

Előadások délután 6 órától.

NYILTTÉR.*

ARNOLD RÓZA

Kosár-u. I sz. a. üzletét
e hóban átveszem.

Kérem mindazokat, kiknek követelésük van, nálam jelentkezni. 2471.

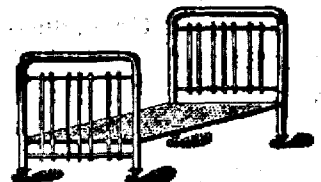
Mayer Józsefné.

**Mérlegképes
KÖNYVELŐ,**

ki egyuttal perfekt magyar-német levelező, azonnali vagy folyó évi július hó 1-i belépésre kerestetik. Románul beszélők előnyben részesülnek. — Ajánlatok fizetési igények megjelölésével

Hirschl Dávid és Fiai, Facset

szesz- és termény nagykereskedő céghez kéretnek. 2476.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelttel értesíteni, hogy rész- és vasbutor gyárammal tetemesen megnagyobbítva rendeztem be Aradon, József főherceg-ut II. sz. és Karolina-utca sarokházba helyetemet st. ahol

rész- és vasbutorokat

Raktáron tartok részgyakart, mosdószatokat és éjjeli szekrényeket márvány lappal, tolllevek, ruhafogasokat és karnisokat és mindenféle részgyakart, vasbutorokat, sodrony agybetéteket és kocsikészítőket, gyermekágyakat és gyermekkoszkat, betegelő kocsikat, kertli berendezéseket, tiszta és szeszszerek, rényeket, vasrukkokat, faredőrukkokat és rollatákat, önműködő hengerekkel, rugókat és ruganyos árukat és különlegességeket. Elválllok ezen szakmában vágó lakatos, kárpitos és fényező munkákat, berendezek szállodákat, vendéglókat, kórházakat, kórházakat és intézeteket, ebédlő, háló és nappali szobákat, ugyazintén bolti kiralokat, rész karnis, nagy rakitár szegletes és gömbölgő rész oszlopokból minden méretben a legolcsóbb árakon Vidéki megrendeléseket is pontosan teljesítok. Tapasztalataimat külföldi gyárakban szerestem és így abban a fellem-sé helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönség igényeit minden tekintetben kielégíthetem. A n. é. közönség becsese pártfogását kérve maradtam illő tisztelttel!

Garai Károly,

rész- és vasbutor gyáros
Külsőnkék felvételnek minden irányban.

Maidt és Schrod

angol urli divat és fehérnemű különlegességek üzlete

Arad, Andrásy-tér 17.

(Reinhardt-ház.)

Ajánljuk dusan felszerelt áruaktárunkat, hol valódi panamakalapok 18 kor-tól Girárdi kalapok 2 koronától divat mellények nagy választékban I-a fehér és színes ingek 3. 50 kor-tól, gallérok a legdivatosabb formákban. Hariányák, konyák, 2168 gummi, eső és porköpenyek nagy választékban. Szolid kiszolgálás! Városi és megyei telefon 765. Szabett árak.

A ki bort, gyümölcsöt, gabonát, butort,

Zongorát, stb.

Azonnal, vagy

rövid időn belül eladni óhajt,

a ki üzletet, műhelyt, lakást, stb. kiadni kíván,

de nincs rá vevője, illetve bér-
lője,

igen gyorsan eredményhez jut,
ha az **Aradi**

Közlöny kis hirdetési rova-
tát használja. Aki

összeköttetés és ismeretség híján
házastársat, nevelőt, könyvelőt,

Zsellért, stb. keres, továbbá aki

fovat, kocsit, földet, háza, stb. ven-
ni, vagy eladni akar, ha hirdet,

özönével kap ajánlatot. A hirde-
tés a hirdetőre kész

nyereség.

Aki tehát okosan számít és

pénzére nem akar mindenáron

ráfizetni,

óriási meglepetésben lesz része,

Ha mindenkor

igyekszik apróhirdetéseit

részletesen összeállítva, a hir-
detés

díjának beküldése mellett, az
„Aradi Közlöny”-ben

elhelyezni. A sikeres eredményt

több száz és száz eset igazolja,
így tehát

érdekében áll

Sürgősen

ez ügyben

intézkedni.

„Független”
„Rózsika”
„Gitta Zz.”

kivánt helyen levelük van. 2482

Üzleti állványok

egy íróasztallal együtt eladó. Er-
tekezhetni Pollák József cégnél. 2479

Izletes házi koszt

házon kívül kapható. Cím a kiadó-
ban. 2480 fillér.

Üzletemberek!

„Arad megyében egy jó forgalmu
vegyes-kereskedés és korlátlan ital-
méréssel bíró kocsmá helyiségek,
lakházzal és melléképületekkel öreg-
ségem miatt f. év július hó 1-től
át vagy eladó. Cím a kiadóhiva-
talban. 2379

Magányos családi ház

négy szoba, fürdőszoba stb. szép
telekkel eladó. Simándi- és Lenkey-
utca sarok. 2449

Tanulót keres Gruber István

uri és női fodrász. uri, női 63
színházi paróka-készítő. 2451

Olcsón.

Férfi ruha szövet eladás. Drescher
és Szilágyi volt helyiségében
Asztalos Sándor-u 1. Ugyan ott bolti
berendezés 2 drb. új nagy karika
Singer-féle varrógépek minden el-
fogadható áron eladók 2394

Kerékpár

fiu részére olcsón eladó. Bocskay-
tér 3., ajtó 27. (Zsidóiskola mellett).
2452

Három szobás lakás

minden hozzátartozóval azonnal
kiadó. Luther-tér 1. 2466

Kiadó

Belvárosban új házban két négy
szobás modern lakás, parkirozott
udvarra néző teraszszal novemberre.
Elő, fürdő és két szobából álló kerti
lakás is kiadó. Telefon 464. 2273

Használt írógépek

gyárilag javított állapotban bámu-
latos olcsó áron kiarsit-
tatnak. Lukács Rezső, írógépüzlet
Luther Márton-utca 1. szám. 2426

Kerestetik azonnalra

egy modern 3-4 szobás lakás,
fürdőszoba és minden mellékhe-
lyiséggel együtt. Ajánlatok N. M.
jeligére a kiadóhivatalba kéretnek.

Két intelligens fiú

tanulónak felvétetik azonnal, vagy
az iskolák végeztével. Dárr Gusztáv
csemege, fűszer, ásványvíz ke-
reskedésében Aradon. 2225

5 drb. Aradi vasipari részvény

eladó. Aradi tákarék- és segély-
egylet Petőfi-utca 1. sz. 2455

Keresek adómentes

új házat - 12.000 korona erejéig.
Ugyanott egy magas kredenc és
ebédlő tükör felárban eladó. Rá-
kéczy utca 10. sz., ajtó 11. szám.
2481

Karácsonyról

visszamaradt legdivatosabb doboz
levélpapírok teljesen ép dobozok-
ban 25% engedménnyel lesznek
kiarúsítva Ingusz I. és Fia könyv
és papirkereskedésében Andrásy-
tér 16. Maurer-féle kilométer auto-
mobil- és kerékpár térkép ára 80

Kerpel Jzso

ajánlja 100.000 kötetes kölcsön-
könyvtárát, melyben minden új-
donság azonnal kapható. 30.000
kötetes zenemű-kölcsönző intézet.
Előnyös vidéki bérlet zenemű-
vekre és könyvekre. Veszek egész
könyvtárakat és hangjegyeket leg-
magasabb áron. Üzleti könyvek,
u. m. strazzák, naplók, stb. gvári
raktára. Bonyilvántartási ívek
készlete. A Révai Lexikon rész-
letfizetésére is kapható. Kerpel Jzso
könyv- és papirkereskedése Ara-
don. 1451

Házvezetői állást keres

középkorú nő elmegey felíró avagy
elárusítóénekes is. Cím Nagy Mi-
hályné Széchenyi-u 4. 2396

Gyakorlót könyvelő,

ki gyors és gépirásban perfekt,
azonnali belépésre állást keres.
Cím a kiadóhivatalban. 2456

Aradon,

a Zsidótemető-utca és az ujonnan
nyitott Mária-utcai két sarok ház-
ban egy sarok üzlethelyiség és több
egy és két szobás lakás augusztus
hó 1-től kiadó. Bővebbet Matté
József zsidótemető felügyelő. 2465

Kerékpár

keveset használt, nagyon olcsón
eladó Damjanich-utca 14. sz. 2483

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Két 3 éves és egy 2 éves

muraközi csődör

eladó

Dr. Éles Géza gazdaságában

Bokszege. 2478

Azonnali belépésre

kerestetik egy a vas- és
fűszerszakmában jártas,
románul is beszélő

kereskedő

segéd.

Ajánlatok

Kugel Sándor
címre

Brád, Hunyadmegye
küldendők be. 2360

2566-1911. p. m.

Hirdetmény.

Az Arad sz. kir. város terüle-
tén lakó esküdtképes egyének az
1912. évre összeállított alap lajstro-
mát az 1897. évi XXXIII. t.-c.
10. §-a értelmében 1911. június
1-től 1911. június 16-ig bez. rölg
saját hivatalos helyiségemben köz-
szemlére kiteszem azzal, hogy
ezen idő alatt és a hivatalos órák
alatt azt bárki betekinthei és
akár alkalmas egén kihagyása,
akár nem alkalmas bejegyzése
miatt felszólalhat.

A beadandó felszólalások 1911.
június 17-től 1911. június 24-ig
bezárólag a hivatalos órák alatt
betekintheők és azokra ezen idő
alatt bárki észrevételeit hivatalom-
ban írásban benyújtatja, vagy
szóval előterjesztheti.

Arad, 1911. május 29-én.

Varjassy,
polgármester.

Csillárok, Villamos felszerelések legolcsóbban 1876

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az udvarban)

Pályázati hirdetmény.

Az aradvárosi felső kereske-
delmi iskolában három új tanszék
töltendő be: 1. francia-magyar
(esetleg német) nyelvi, 2. keresk.
és polit. számtan, 3. könyvvitel-
keresk. lev.

Javadalmazása az első évben
1700 korona fizetés és 360 korona
lakbér. A véglegesítés után
a rendes tanár a szabályzat-
ban megállapított illetményben
részesül, s belép a nem álla-
mi tanárok országos nyugdíj-
intézetébe. A pályázók kérvényüket
a felügyelő bizottsághoz címezzék
és legkésőbbben f. évi június 18. délig
nyujtsák be az intézet igazgató-
ságához.

Arad, 1911. évi május hó 29.

Varjassy Lajos s. k.

polgármester, felügy. biz. elnök.

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.

(Malrovtz kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű fi-
gurális és dekoratív

szobrász munkákat

u. m.: portrékat természet és
fénykép után, síremlékeket,
mindennemű iparművészeti tár-
gyakat, modern épület, díszíté-
szobrászmunkákat, terakotta, kő,
gipsz, cement, stb. anyagokból
és azok javítását elvállalja
legolcsóbb árrért. 4407

Másolat. 51316/24—1911. H. M. sz.

Pályázati hirdetés.

Báró Wüllerstorff-Urbair Bernát altengernagy által két szegény tengerészkatona segélyezésére létesített alapítványa.

A „Mária Anna császárné alapítványi bizottság” pályázatot hirdetett a fentnevezett alapítvány jövedelméből két szegény beteg tengerész katona között az 1911. évben kiesztásra kerülő 140—140 koronás segélyre.

Felhívtnak tehát az igényjogosultak, hogy a szükséges igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványokat folyó év július hó 1-ig a trieszti cs. és kir. tengerész kerületi parancsnoksághoz nyújtsák be.

A folyamodó által igazolandó:
1. hogy a cs. és kir. haditengerészet kötelékéből tényleges katonai szolgálata alatt keletkezett betegség miatt, ellátási igény nélkül bocsátott el.

2. hogy vagyontalan szegény és segélyre szorult.

Ez utóbbi körülmény szegénységi vagy helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

Július 1-én túl beérkező folyamodványok nem vétetnek figyelembe.

M. kir. honvédelmi miniszter.

Jó írással bíró nő vagy férfi

Expedícióhoz

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Eladó

más vállalat miatt jutányos áron
183 katasztrális hold

FÖLD

Összes vetésekkel, ebből 40 hold 8—10 éves szilvással, a hozzátartozó jó karban lévő gazdasági épületekkel és lakóházzal, állatállománnyal és összes gazdasági felszerelésekkel, melyhez egy 8-as m. áll. gőzcséplő garnitúra jó karban, teljes felszereléssel tartozik. — Értekezhetni: Papp Béla Bonczafalván, u. p.: Honcztó. 247.

6899—1911. ah. szám.

Hirdetés.

Közhirre tesszük, hogy az 1911. évre elkészített házbéradó és házosztályadó kivetési lajstrom f. évi május hó 24-től a város adóhivatalnál 8 napi közszemlére van kitéve.

Erről az adóköteleseket azzal értesítjük, hogy netáni felszólalásukat és pedig:

a) azon adózók, kik az illető

kivetési lajstromban tárgyalt adónemmel már a múlt évben voltak megróva, a lajstrom kitételének napját.

b) azon adózók, kik a kivetési lajstromban megállapított adóval a kivetés évében első ízben rovatnak meg, adótartóvá az adókönyvecskébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a városi adóhivatalnál előterjeszthetik.

Arad, 1911. május hó 22-én.

A városi adóhivatal.

Moskovits

:: Anatomiai cipőgyár fiókja ::
ARAD, Szabadság-tér 18. sz.

Szabott
egység-
árak!

10

13

17

22 kor.

Szabott
egység-
árak!

10

13

17

22 kor.

Egységárak. Szabott árak.

Előkelő mezőgazdasági gépgyár

Arad és Vidékére

alkalmas képviselőt

keres.

Kimerítő ajánlatokat „Arad” jelige alatt e lap kiadóhivata továbbít. 2477.

Verseny árjegyzék!

Női ingek himzett king vászonból drbja 1 frt 65, finom madapolán kelenye ingek, himzés és gyönyörű ajour munkával darabja 2 frt 40 és 2 frt 80, cérna vászonból ajour és himzett, kiváló jó minőségű irlandi vászonból darabja 3 frt 50 és 4 frt.

Corsetták diszes kivágott már 2 frttől, diszesebb 2 frt 40.

Női nadrágok stíkelte fodor-diszszel, alkalmi vétel 1 frt 40.

Kelengye cikkekben óriási választék, azonnal a raktárról vásárolható.

Maradék vászonból, tiszta irlandi cérnáváson méterenként 72 krajcár, vékonyabb szálú 78 és 80 krajcár — még nem létezett kedvező alkalom, agynemű és fehérneműben elsőrendű minőségért szavatosságot vállalunk.

Damast-áru asztalneműben nagy választék.

Női fürdő öltönyök és fürdőkabátok
Herveth fűző legújabb facon darabja 3 frt 50.

Szőnyeg-maradékokban nagy választék, ugyszintén I. armuster 2 méter széles és 3 m. hosszú, 2 1/2 széles és 3 1/2 méter hosszú, csekély szövésűhálókkal, rendkívül olcsó árért.

Csipe és szövet függöny a legfinomabb minőség — mélyen leszállított árért kapható.

Verseny árjegyzék!

Alsó lepedők varrás nélkül Ia minőség, hófehér 1 frt 40.

Jouponok divatos fehér batistból, ugyszintén fekete és színes lüster, cloth és mosó jouponok a kirakban megirt olcsó árért.

Óriási választék női és férfi zsebkendőkben, partie vétel folytán olcsó árait a kirakban kérjük megtekinteni.

Schweici himzések ruhára és blousokra, lukacsos minták már 45 krajcártól kezdve. Fehérneműre óriási választék érkezett schweici himzés maradékokból féláron. 1861